

308396

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

VOL. 2

జెన్నపట్టణము 1915 సం॥ సెప్టెంబరు నెల 30 వ తేది గురువారము

No 156

సంపుటము. 2.

రాక్షసనామ సంవత్సర భాద్రపద బహుళ సప్తమి 2.

(సంచిక ౧౫౬)

గాంధీర్వ పూట

హాస్య నియములు

హిందూస్థానీ కర్ణాటక కీర్తనలు తగ్గింపుగా ప్రత్యేకము తయారు చేయబడినవి.

1 నెం. పూట రూ॥ 30-0-0
2 నెం. గారంటీ 2 నెం. పూట రూ॥ 20-0-0 2 నెం. గారంటీ 2 నెం. హాస్య నియములు తప్పకరములు కానియెడల 10 రోజులలోపుగా రిటర్న్ చేయవచ్చును. మావద్ద 17-18 మొదలు ఆ నెలకయితర హాస్య నియములుగలవు. ఉపాధ్యాయులు లేకనే స్వయముగా హాస్య నియములయిన నేర్చుకొనుటకు తగిన గ్రంథమునం దిప్పుడు శ్రీమాన్ బల్లారికృష్ణమా చార్యుల వారి నాటకపాటలు సహాగలవు విశేషముగా ఖర్చుచున్న విగాన ఆలస్యముచేసి మోసపోతును. వెల 2 రూపాయల మాత్రమే. రోజు, సింగరు, రానీ, సన్, హంబరు, ట్రయింపు నైకలు కావలసినవారు మాకు వ్రాయుడు.

మద్రాసు పోస్టు సప్లయింగ్ ఏజన్సీ,
15 బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

మోటారు బండ్లు

ప్రస్తుతము కాకినాడ నుండి కోటిపల్లి వెళ్లుటకు బండి మీద నుమారు ౧౦ గంటల కాలము పట్టుచుండెను. ఇదియు గాక మార్గమందు దొంగల భయముకూడ విస్తారముగా కలుగుచున్నది. ఈ దిగువ కంపెనీవారు ప్రయాణికుల సదుపాయమును నాలోచించి సెప్టెంబరు 15 తేదీనుండి గాని బీటును బట్టి అంతకుముందుగా గాని మోటారులను కాకినాడ నుండి కోటిపల్లి వఱకు నడుపుటకు ఏర్పాటు చేసినారు. గమక అందరకు తెలియజేయడమైనది. మోటారుబండ్లు కావలసినవారు ఈ దిగువ కంపెనీవారికి వ్రాసిన చుంచిన వారకగలవు.

The English Motor transit Company,
Automobile Engineers
Proprietor, A. SUBBARAYADU
COCANADA.

ఇంగ్లీషు మోటారు ట్రాన్సిట్ కంపెనీ,
ఆటోమొబైలు ఇంజనీయరు,
ఆనంట్ ను రూపాము ప్రాముటరు, కాకినాడ.

కస్తూరి

విషజ్వర గలకు, కలరాకు, సుధిక, జ్వాలింతకు, శోగములకు, వాతములకు, చిన్న బిడ్డల జబ్బులకు, పుష్టికి కస్తూరి యుపయోగమైన మందని సర్వత్ర తెలిసియున్నది. కాని, కస్తూరి బంగారమున కన్న ప్రിയముగుటచేతను, నవనర సమయములందు దొరకుట దుస్సము. మా డిపొయంట్ల కస్తూరి యందితర పదార్థము లేవియును జేర్చబడవు. ఇంత వరకు మా తావునుండి కొనినవారల కీ విషయము తెలిసియున్నది. కొనినవా రొకసారి పరీక్షించిన విజము తెలియగలదు. అట్లుచేయుటవలన కలిత కస్తూరిని గొని మోసపోరు. తులం 1-కి రూ॥ 30-0-0

అమృతాంజనం డిపో,
7 తంబుశెట్టిపేడి, మద్రాసు.

నాగపుర వస్తుప్రదర్శనశాలయం
గొప్ప గొప్ప వారిచే వేన వేలు

ది య్య బడిన వతకము.
యోగ్యతా పత్రములు పొందిన

అమృతాంజనము అన్ని నెలలకు పరమామృతము

అమృతాంజనము

అమృతాంజనము
అమృతక బ్దమాదినిగల
మాయమందుగాదు.
వృత్తియింట నుండ వగినది.
వేలకువేలు సీసాలు విక్రయము.
అన్ని చోట్ల విక్రయింపబడుచున్నది.
నకలుమంతులవలన మోసముగలుగును
పంచభాష చీటి చూచి
కొనిన మోసముగలుగుదు

అమృతాంజనము
అంజనశ్చ మంత్రమునగల
నకలు చదుగాదు.
తలనొప్పులు, నాయువునొప్పులు, శార్పి
పునొప్పులు, కీళ్ళనొప్పులు, పక్షవాతము,
నావులు, గాయములు, వుండ్లు, దగ్గు
ఏని కన్నిటికి అమృతమునంటిది.
చక్కని డబ్బితో నహా
సీసానికి అణాలు.

వాడని వారుండరు.

అమృతాంజనం డిపో తంబుశెట్టిపేడి, నెం ౬ రు, జార్జిటౌన్, మద్రాసు.

Amrutanjana Depot, No. 6, Thambu Chetty Street, G. T. Madras.

భారతీయుల కొక బహిరంగ లేఖ

(తీదరుల ప్రతికూల భావంతోకరణము.)

సోదరులారా! మన సిద్ధి, కొన్ని ప్రేమపూర్వక వచనములను నిజముగా వ్రాయుచున్నాను. వానివల్ల కట్టుబడును నిరసించరని నమ్ముచున్నాను. ఖండితముగా మాటలాడితినిని యిహపాపములు చేసికొనరని జేతుకొనుచున్నాను. జాతియొక్క శూన్యగర్వమునకు తగిన తాళము వేసి మాటలాడువాడు భక్తుసమానుడు, భారతీయుల నిదురపుచ్చుటకు లాలనచేయువాడు భేష్ట్రాహి. ప్రస్తుతమునందు స్పష్టముగా మాటలాడువాడె యవసరము. అందుచేత మన్ని సంగతులను దాచకుండ వ్రాసెదను.

“మిత్రమట!” “కాంతమట!” ఆహా! మన సౌలభ్యమునందు ఈమాటలెంతటి యహహపాలై నవి! అయిహహవలని నెంతటిమానమునచ్చెను! “మేధావంతులనియు” “బాగురూతులనియు” అబ్బుభ్రాష్ట్రానికికెక్కినవారిలా చాలనుండిగలదు. వారియొక్క మితత్వమున, కాంతముననిజముచేత దౌర్బల్యమువలనను మందవృష్టిరలనను కలిగినవేకానివేరకాదు. ఒకశతాబ్దివాడు “ఇంగ్లీషుమాను” “పయోనీరు” మొదలగు తత్వమానులచేతకొనియాడబడుదురేమోకాని, వారినియర్చుమునె యాదరించు భారతీయు డెవ్వరూ భారతీయు పౌరత్వకదవికి నట్లుకుకాజాలడు. ఈవత్తిల వెట్టుమొలలను వినినంతమాత్రమున మీరు నెవరనియెడు. ఇవి మిమ్ము దూషించినకొలది మీ మార్గము నిరుద్ధమార్గమని దృఢతరముగ నమ్ముకొ. మీ యాశ్చర్యములను మీ దృష్టివర్ధిలను స్పష్టముగా నునిచికొని వానికొకట సత్వమానుసమతో బ్రయత్నింపుడు.

ఈ యుద్ధముండినన్ని నాళ్లు, శత్రువుల నడ్డించి విజయము నొందుటకు కావలసినంత సాహాయ్యమును మీరు ఇంగ్లాండునకు జేయుదురని నేను వేరె చెప్పినక్కరలేదు. దానివిజయమునందే మన యాశలన్ని యుపమిడిమున్నవి. ఇప్పటికినిబట్టి ఇంగ్లాండును, ఇండియాను ఒక్క యొకదానినె వేరునముచేయుచున్న వన్నమాట. అట్టివనరములూ గలదు చేతనెంతవరకు ఇంగ్లాండునకు సాహాయ్యము చేయుట ఇండియాయొక్క విధియొన్నది ఎడో పిచ్చితో తలపెరిగించాడు తప్ప ఇంగ్లాండుయొక్క యోటమిని కోరువాడుండదు. వేరేయి, మనస్వార్థపరత్వమే ఇంగ్లాండునెడ విశ్వాసము వహించి, దానికి సాహాయ్యము చేయు పులికొల్పిచున్నది. ఉత్తము నైతికత త్యాగములకును రాజకీయతంత్రములకును సంబంధము లేదనువారు కొండ అంతుచేమో! ఈవాదమున ప్రత్యక్షముగా గొల్లింపకపోయినను ఇండియా యొక్క శ్రేయముకొకట మనము సాహాయ్యము చేయవలసియున్నదిని జేసుకొని గ్రహవర్ధిలమవును. ఈ సూర్యమువిజయ ప్రదమైనచో, వా విజయసంపాదనమందు భారతీయు సమైక్యమునందే గోడ్డడి ముందుకుచేత, అందు మనజేతమునకును తీర్మానము కలదుగా? మన సమైక్యములే యేమోయిపుడు ప్రపంచమున కంతకును తెలియగలదు. ఇదిగాక మఱియొక లాభము కలదు. పూర్వపురస్థితుల నన్నటిని సర్వపరమకొనుకార్యమునకు విజయంతమున కదా ఇంగ్లాండు కడంగగలదు సామ్రాజ్యాంగములయొక్క పరస్పరదరాళను నిర్ణయించుటకు సమయ నున్నట్లే వచ్చును. ఇండియాకును తగినతరణ మదియే. దానికొకట మీరు సంసిద్ధులయి యుండవలయును. ఇంగ్లాండును ఇండియానును నొకచో సాంగత్యము కుదిరినది. దానినో వానిరెంటి భౌతికములను నిమిడిపోయినవి. నమాన కాంక్షలు నమానశ్రమలను కోరుచున్నవి సమయమునకు దగినట్లు ఇండియా మేల్కొంచి, యెడతరంగమున తానుగూడ ఇంగ్లాండుతో సమానముగా పోరుట కుత్సహించుట, యెంతయు శుభోపాయకముగా నున్నది. రాబోవు విజయము ఇరువురు యేయున్నది. విజయోత్సాహము ఇరువురుకును సమానమే. ఈవిజయము సత్వరముగ ప్రాప్తమగుగాక! యద్ధాంతమున సామ్రాజ్యమునందు కొన్ని ముఖ్యమార్పులు వచ్చుట స్పష్టము. ఇట్లుకాదు కార్యమున ఇక నుల్లంఘనపవిత్రము. అధిపతికిను బట్టికొనినదిగను నకుటకు ఏదంతవామన తెందలసినదియేను. అందఱులూ కానినెటు మీటింకునకు ప్రభువశ్యాచియుగా అధిపతివశ్యతరీతియగుబడినాకుకదా! ఆచరించేతమున కంతులకలసికొ గౌరవమును మన నుండమునకువల్లించించుచున్నాము. సర్వములను సమానప్రాయముగానున్న నీ సామ్రాజ్యమునీ సమైక్యమును నునకుటించక తీరదు. కాని యద్ధాంతమునందు ఈ సామ్రాజ్యమునందు ఇండియా యేధానమున నుండదు? నీకొక స్వాతంత్ర్యము వచ్చునా? ఇతరతరములలోదాట నిజము నుమానమునా?

నిజము చెప్పవలయునంటే, యీ ప్రాంత్యలయొక్క జవాబంతయు మీ చేతులలో నెయున్నది. స్వసాహాయ్యమేమిట అధారము. స్వకీర్తననే మీ గుముఖ్యముగా నమ్మకొనవలయును. మీ దృష్టికిరెండుట కింపుక నందునకదా యీ స్వాతంత్ర్యమును స్వపరిపాలనమును అనువానిని నొక తియ్యని మూతగా జేసి యాయవలయునా? స్వాతంత్ర్యమును స్వపరిపాలనమును మీ యుపేక్షకును, ఆత్మీయావిశ్వాసమునకు బహుమానములుగా నీయవలయునా? కార్యవిహీన తీర్మానములచేతను గుటకలు జేయుచు క్షిణవశ్యావముచేతను స్వాతంత్ర్యమును పాలనమును సంపాదింపవలెనెంతిరా?

స్వాతంత్ర్యముకొకట నిరంతరములు కడి పాట్లను సంపాదించిన విజయములు మీకునిదర్శనములగుచుండలేదు! స్వాతంత్ర్యముకొకట సర్వస్వములను మోసికట్టివారు, నష్టములేకాదు మరణముకైనను నొడవడినవరులు ఎంతమందియున్నార! కాని మీకట్టికష్టము కూడ నవసరమలేదే. అంగ్లేయుల సాంప్రదాయములను, విజయములను మీకాకష్టములను తప్పించుచున్న జే మీరేయద్ధము నుజేయ కక్కరలేదు; ఏరక్తమునకొకటపో నక్కరలేదు. మీది కేవల నైతిక యద్ధము. ఈ నైతిక యద్ధమున మనోధైర్యమును స్వాధీనత్వమును మాత్రమే విజయప్రదములు. కానన సమైక్యమును, సాంప్రదాయ యుక్తమునను మార్గదర్శనమే మీ ముఖ్యయధము. అంగ్లేయు సాంగత్యమునెడ జాపవలయు విశ్వాసమే మీ యుజ్జీవమునకు ముఖ్యకారణము. ఈ నైతిక యద్ధమునందు దాపకములు లేవు. ఆతెయు బహిరంగమే. స్వాధీనత్వము ఒలమును నమ్మి యే త్యాగముతోను విశ్వాసముతోను మీ కార్యమునుమీరు చేయవలసియున్నది. ఈ సందేహక కర్తవ్యములందు నేకాభిమాన మననది యొక్క గొప్ప కార్యసాధనకత్తి. సాంప్రదాయములను గౌరవించుచు, చట్టములను నమ్మింపకుండ ప్రకాశితవర్ధకుల మీద ఇంగ్లాండు దేశము ఎన్ని ఆత్మంతోకొన్నప్పుడు సంస్కరణములను బడయలేదు! అంగ్లేయులు ఎంత శ్రమపడినారు? ఎంత వరకు నోరి మి పట్టి చేచినారు? ఎంతెంత బాధలు పడినారు? కాని వారు సాంప్రదాయాలంఘన మెప్పుడైన జేసినారేమోచూడుదే! వారి మార్గముల ననుసరించుటకు, వారి కార్యపద్ధతులను తెలిసికొనుటకు మీరిక త్యరపడుడు.

అంతయు మంచినిగ్ల ప్రాయముగ నెయుండునని తలంపకుడు. కొన్ని కొన్ని యిబ్బందులను ఆసోధములను తాత్కాలికముగ వచ్చిన రాతన్నును. కాని అన్నియిబ్బందులకంటెను అధికముయినది మన ప్రజాసామాన్యముయొక్క జడస్వభావము. అవును, మనకు విజయము చేకూరవలయునేనీ, మమ్ముందు దీనిని పో గొట్టుకొన వలయును. యుక్తతరుణములను యుక్తియుక్తముగా నుపయోగించుకొను తెలివితేటలును, సాహసమును, ధైర్యమును లేకపోవుటచేత, దీనివర కెన్నితరుణములు దాటిపోయినవోకదా! మఱొకందు ఈజడత్వమునకు పోడు, మఱియొకయటంకము కలదు. కొండలు అంగ్లేయిండియనువత్తికలలా కొన్ని దరభిప్రాయములు ప్రబలియున్నవి. “ఇండియా క త్రికలన నె గడింపబడినది; దానిని క త్రికలన నే నిలువలసియున్నది.” “నైతిక (యద్ధసమయపు) గట్టుమే కాని, తదితర వాస్తవ్యములను తలంపవలదు”. అటుట దీరు మాటమాటకు మన ప్రయత్నిములను భంగపెచ్చి, మనయాశయుములను పాడుచేయుచున్నది. ఈతెగవాడు ఇంగ్లాండులోకూ

డ నున్నాడు. కాకపోతే, వారిసంఖ్య అచట అధికముగనుండక పోవచ్చును. అయినను ఇండియా విషయమున అంగ్లేయులకు సర్వసామాన్యముగా నేమియు తెలియకుండుట మనకొక గొప్ప యనర్థము. సర్వవిషయములను తాత్కాలికముగ నిచటనుండు అధికారునిపరముజేసి యూరకుండుటయే మంచిదిని యిపుడు అంగ్లేయసామాన్యరజ లనకొనుమాట. ఇచ్చటి యధికారి పాలన కార్యమునకు దగియుండి మొత్తముమీద మన శ్రేయమునకు నొక్కొకప్పుడు సహకారియై యుండవచ్చును. కాని ఇండియా రాజ్యవిషయ మన నేమో తెలిసికొని అంగ్లేయుల యుపేక్షతోను మన కొక గొప్ప యనర్థము కదా.

సరి, యీ యిబ్బందులన్నియు మనము వాస్తవము. ఇక ను సౌకర్యముల సంగతికూడ నాలోచింపవలయునుగదా. పశ్చిమ తీరసంగ్రామమువలన నాగరక ప్రపంచముయొక్క తత్వసార్వాభిప్రాయములన్నియు కొటుకొనిపోయినవి. స్వాతంత్ర్యోద్యమము సర్వత్ర ప్రబలియున్నది. యద్ధాంతమునందు స్వల్పరాజ్యములకు నింతటికిపూర్వ మెప్పుడుకూపబడనిరక్షణమున సానభూతియు జాపబడును. తెల్లియమునికి జూడుడు. అది యొక స్వల్పరాజ్యమే యవును. అయిన నేమి? ఆత్మ గౌరవ రక్షణమునకును, ప్రతిభా విశేషమునకును నది కాశ్వతి కిక్కిరి బడసి నది జర్మనులు పెట్టిన కడంగండ్లను వా రొనర్చిన దౌర్జన్యములను నోర్చిన ధీమంత మే వాని కిక్కిరి ముఖ్యకారణము. అంగ్లేయవ హనీయులయొకవ్యాసములం దెల్లడల తెల్లియనుల ప్రభావచింతనమొకదా. ఇప్పుడు అంగ్లేయులయొక్క నిరంతరసాతనేమి? అంతర్జాతీయ నైతిక రాస్త్రము. తెల్లియనుల కష్టములవలన ఆనైతికవిధ్యుక్తముల మఱింత గాఢముగ బోధింపబడెను. తెల్లియనుల సామ్రాజ్యమునై నానుగొని ప్రాణములను గోల్పోలేదు; కేవల జాతీయగౌరవముకొకట యుద్ధముకు గడంగవలసికెచ్చెను. ఇట్టి ధీరోదాత్త ప్రభావమువలన నుద్బవించిన మృదయవిశాసచందము నూతనసోభావలండును రెండు తేజోరాములు విలసిల్లుచున్నవి. అయ్యది ఉత్తేజవాగరకము, ఉత్కృష్ట స్వాతంత్ర్యము. వీని ప్రకాశకాలమే మనకు యుక్తతరుణము. భారతీయసమస్యను సమగ్ర బుద్ధితో నిర్వహింపగలటకు ఇంగ్లాండుకు నిదియే సమయము. మనము నిస్సందేహముగా యద్ధములో పాల్గొనగలిగితిమి అంగ్లేయ మృదయాంతరాళములను మేల్కొల్పివేసెద. యద్ధమునకు పూర్వము ఇండియాను గుఱించి గ్రహింప అనవ్యభిప్రాయపడెను అనర్థక వచనములను ఇపుడు కట్టుబడినది. ఇండియా తనను నెలవదియు ఇండియాయొక్క పురోగ్మమున తన భౌతికముతో కత్తిమై యున్నదనియు ఇంగ్లాండునకు నిపుడు వచ్చినది. అన్ని అనుమానములను మోక్షస్పర్ధలను పూర్తిగా నశించినవి. అన్యోన్యవిరమము నమ్మకమును బలపడినవి.

కావున, నోసోదరులారా! మనిగియే సమైక్యతకు యి. మఱియొక శతాబ్దమునకైనను మన కిట్టితరుణము లభింప నేరదనిన నమ్ముడు. ఇపుడు వెనుదీసితిరేని తరుణము మించి పోవుట తప్పదు. ఇపుడు ముందుకు ఆడుకు జేసితిరేని జయ సిద్ధుగలదు యుత్తిధ్యము. ఇప్పటికింకను మనగూ కొండలు జడ భావులై తలలపంకించుచు “స్వపరిపాలనమును గుఱించి తిర్పించిన లాభమేమి! మనకది రాబోదు. మనకొక్క కార్యనిర్వాహక (సంయుక్త పరగణాలు) న భయ పాపమున పుడు, స్వపరిపాలన మొన గూడు పెట్టుకు!

నల్లులను దోమలను నశింపజేయునది

మనుష్యులకు నరక ప్రసాదము దోమలు, నల్లులు, చీమలు, చీమలు, ఈగలు మొన్నగు పురుగు జంతువుల నుండి తొలగింపబడుదురు ప్రపంచ ప్రసిద్ధి వడిసిన జపాను వారిచే తయారు చేయబడినది.

కాటోల్ పొడరు. నల్లులు, చీమలు, ఈగలు, చీమలు మొన్నగు క్రముల బుట్టించు పురుగులను నశింపజేయును. టిక 1.కి అ. 0-5-0 కాటోలు వత్తులు. దోమలను, ఈగలను నశింపజేయును సారవోలును. 210 కట్టలుగల పెట్టె 1-కి అ. 12. ఆ భారతవార్తములకు చీమలను పడక టిండ్లయందు నల్లులును, దోమలను, పుష్క పేటికలను చినుకలనుండి కాపాడును. ప్లేగు, టైఫాయిడ్, మలేరియా కోగములు రావండే కాటోలు నిన్ను కాపాడుచుండును. ఒకసారి ప్రయత్నించినవారు అనేక నిమిషమైన నుండే నేరరు. అనేక వస్తుప్రదర్శనములందు అనేక బంగారుపతకములను గొప్ప రజామనలను పొందినవి. అణుమి అండు కంపెని, ఒకాక, జపాన్ వారిచే గూడుచేసి బడినది. పాశురపాట్లములు ముడిరీయబడునగాను అర్ధజాతీకి కంపెన సంపదమును, పల్లెటూళ్లనుండి జాగ్రత్తగా తమ చిగువామా పోట్లు, బట్టలు, విడివిడిగా వాయిదాచవలయును. పోలు ఏదెట్లు:— 16 288 వై. హరతిండు కొ. వై. హరతిండు కొ. మందరాను.

అనివాచారింతుడు. వీరినన లాభములేదు. వీరి కష్టమి
యలేదు. అసలు కేసుకు వీరికి దూరమై నొంగలేదు.
పైర్లకులకు; నమ్మకము మొదలైతేను. వీరికి ఈ అప
నమ్మకము ఇంకె యాదాను ఇట్లంబుమీదనుకూడ నమానమె
నుడి. వీరి నిరాశలకు, వీరి నిష్కారణములకును లేక
మైనను అవకాశములేదు. నేను నిస్సందేహముగా తెప్పగలను.
ఈ నిరాశాప్రభావము, ఈ అపనమ్మకములకు సత్వరమే
తొలగునుగాక! కేయేల, ఈ యల్పభావములకు నిరసించి
వారి కార్యఫలంబులై వారి నిరసనమునకు ముఖ్యసిఫారసులు
గదా. పండిత మదనమోహన మాశ్రమీనుగారే గనుక
యిటుల చేతులు ముడుచుకొని కూర్చుండి
యండినచో మనకు ప్రాందవశిష్టవిద్యాలయము రాగలదా?
అలాదు మాశ్రమీయగారు ప్రాందవిద్యాలయ పక్షమున నిరంత
రము శ్రమపడునపుడు, ఎడమపుట వెనువెంట నడుచుమా
ర్చుడనియు, ఇటువనియు అటువనియు నాతనిని తూలనాడిరి.
అతని విశ్వవిద్యాలయ మునకు నే తోడ్పాటును నీయ గూడ
దనియు, ఏకొక్కమును నీయ కూడదనియు కూడ బల్కి
అహ! ఇప్పుడు మనకట్టిమీదన్న ఫలాదేమి? వాసింబుడిన
మాశ్రమీయగారి కష్టము ఫలించెకదా! మనఃపూర్వకయాజేక
మునకు లొంగని యిట్లుండలుండునా? మనవృద్ధయాజేకమే
అజేయమయి యుండవలెనెగాని, దానితోమనము జయింపలేని
కష్ట మెక్కడను నుండవోదు.

నే నేటిరుదలు నాసింపలేదు. అధికారుల చిన్మ
యానందములే నాకు మహావరంబులని నేను తలంపలేదు. అధి
కారుల «ఎట్లోహోము» సంబరములకు నాహృదయంబడవలయు
నని నేను కోరలేదు. ఇండియాకు తనకు సాంగత్యము కుదిరకది
అదిగ ఇంగ్లాండు ఎల్లప్పుడును అనిచ్చిన్న యాగ సభర్తృభం
బునై త్రొక్కినదని చెప్పటకు నేను సాహసించను.
కాని, మనము సమస్తముగా నడిగితిమేని, అంగ్లేయులు అను
మహాజనములకు మనకు న్యాయమొనర్చక మోరని మాత్ర
ము నొక్కి చెప్పగలము. ఈ కుభిప్రాయము తప్పు అంగురే,
నాతోపాటె యిట్లు అనుకొను మహానీయులు దాదాభాయి
నాతోటిగా రంతటివారు కలరని చెప్పవలసియున్నది ఈమహా
పురుషులతో బాటు దురభిప్రాయ మనబడు దానికైనను లొం
గుదును కాని, ముక్కుమాసిగొని నిరాశాభూతిము పాలు కా
జాలను.

కడపట, మిమ్ములను నేవొక్కప్రక్కను అడుగదలచి
నాను. ఇతరదేశములవారు నిరాశులు ముగా న్యక్తియ
హక్కుల నడిగినట్లు, ఇంతకు పూర్వ మెప్పుడైన
నొక్క మాత్ర నను మిగుల కోరి యున్నా కో? చెప్పిన
కోపగించు కొనకుడు: మీకు నోరు తక్కువ; మీ పద్ధతులు
బలహీనములు. నిరంతర కాన్య నిర్వహణ మని న నేమో
మీ చెరుగురు. తనకేను సారాంశము లేవియో విస్పష్టముగా
తెప్పటకు నోరులేని స్త్రీదరు తనకేనును పోగొట్టుకొనుట స్వా
భావికమగాక! స్వాతంత్ర్యమును, స్వపరిపాలనమును
దృఢనిశ్చయముతో నిర్దింపుడు. సామ్రాజ్యేతరాంగములతో
సమానత్వమే అక్షింపుడు. ఈఫలంబులను నాస్వాదింపదల
చితిరేని, వానికొకట కలయ్యుననుకూడ నాలోచింపవల
యును. యుద్ధము ముగియుననిక ఇంగ్లాండులో మీక్షయను
నద్వోషించును నొకబలకత్తెమనుగురాజ్యాంగందోళనమొందు
ప్రతిష్ఠింపవలయును. తదర్థముగ ఆసరమైనచో, మనవాయ
కులు కొంతకాలముచట్టివాసముల నేర్పరమకొనవలయును.
యుద్ధము పూర్తిగ ముగిసినతరువాత, తదాశేషమును సమయో
చితముగా మనదేశమునందును సాగింపవలసియుండును. దీనికం
తయు భవము కావలయును. మఱియు మనలోకొందఱైనను దీని
కొఱకు మనోబలమును తమ జీవితభాగమును ధారపోయవలసి
యుండును. దేశీయ మహాజనసభ వాచును, మనల్కారు సంగు
మువారును కలసి అఖిల జాతీయాభివృద్ధిములకు వెల్లడిచేయ
వలయును. మనమధించు కోరికలు విస్పష్టముగా భేరిమోతల
వలె ఇంగ్లాండునందును ఇండియానందును మ్రోగవలెను. ఇది
యె మన విధ్యుక్తము. ఇది యె మనము చేయవల
సిన త్యాగము. త్యాగమని నప్పుడు, తత్యాగ ఫలం
బును కూడ తలంచు కొనవలయును. ఆహ! ఇతర సామ్రా
జ్యాంగములతో సరిసమానముగను, స్వాతంత్ర్య ప్రసాదిత
ముగను మన భారతమాత రాజ్యములయే యామహా ఫలము.
దేశమాత యెద మీకు పరపూర్ణ ప్రేమగలదేని, నామె కొఱ
కు మీరు తృణపరాని దేదకలదా? మీ తల్లికి స్వాతంత్ర్యము
గడించు బాధ్యత మీయంతున్నది. అది లభించినపుడు మీతల్లి
మిమ్మింతగా నాశీర్వదించునో గురుతింతును. స్వాతంత్ర్యప్ర
ఇంగ్లాండును, విమాక్తభారతమాతయు కలసిసంభూయమైన యొక
సామ్రాజ్యమో? ఆహ! ఎంతటి యదృష్టము! ఏమి కోభి? భా
రతీయు లారా! మేల్కొంచుడు, విద్యుక్త కార్యములకు పూను
కొనుడు. లేకపోయిన, కాశ్యతాభవ పతితులై పరజైగలనుడు!
ఒక భారతీయుడు.

శ్రీవైస్. రాముగారిని వీడుకొలుపుట.

సిమ్లాగారి ప్రజలందఱు కూడి శ్రీరాజప్రతినిధిగారికి
29 వ తేదీనాటికొకవిజ్ఞాపించిరి. రి సంతకర్తయుల క్రితము
లార్డుయింట్లో గారికి కూడ నిట్టివిందు చేయబడినది. అప్పుడు
ప్రాందపుట మహమ్మదీయులు ప్రత్యేకవిందు లొనర్చిరి. ప్ర
స్తుతమున హార్డింజి ప్రభువును వీడుకొలుపుటలో ఇరుకెగల
వారును ఏకమగుట మరచిపోదగిన అంశము కాదు. ప్రజలకును
రాజప్రతినిధులకును ఇదివరకు ఇట్టి పరస్పరప్రేమగలిగి యుండు
ట అరది. శ్రీ రాజప్రతినిధిగారు విందునకు వచ్చుననికొంచె
మాలస్యమయ్యెను. కార్యనిర్వాహక సంఘమువారు వీరికి
స్వాగత మొనర్చిరి.

రాజా సర్ హరినాను సింగుగారు వీడుకొలుపుటకు
న్యాయము శ్రీరాజప్రతినిధిగారికి సమర్పించిరి. ఆ యుప
న్యాయములోని ముఖ్య విషయములు:—

సిమ్లా నగరవాసులమగు మే మినగరమున మిమ్ము
దర్శింప గలుగుట కిదియే కడపాది. భారతదేశ చరిత్రలో మీ
నామము ముఖ్యస్థానము నలంకరింపగలదని మేము విన్న
నించుచున్నాము. ఇందుని సిమ్లా నగరవాసు లొక్కరి
యభిప్రాయమే కాదు. ప్రపంచమంత దర్శిచేయుటలోనున్న
భారతీయులందరి యభిప్రాయముకూడ ననిష్ఠిమిగుల విశ్వసింప
దగును. మీ రిదేశమునకు చేసిన మహావకారవిషయముల
నిచ్చట నుండు పుట కిది యదకు గాను. మీ రిదేశము
నకు రావన్న తేది నాంగ్లే దేశమును వీడ్చి నపుడు
నుడివిన రీతిని మోల్లెయింట్లో ప్రభువుల సంస్కారముల వాచర
ణకు దెచ్చుట స్నేహభావము కలిగించుట దేశీయులకు సోదర
భావము కలిగించుట మున్నగు కార్యములకు చేయుటలో శక్తి
వంచనలేకుండ పోచేసినదని మీరు నుడివినంతవట్టుచు చేసితిరి.
ఇకముందుగూడ నికార్యములు కొనసాగింపవలెగాక. మా
ముఖ్యములలో మీరు పాల్గొనిరి. కాన మీపట్ల మాకు
గల భక్తి సాక్ష్యకారికము. మీరు మాదేశముపట్లగల యభిమాను
రాగము మాకు పూర్తిగా మృగ్యత మైనది. మీ
రు మహావిపత్తులోనుండి యా మాతండు పరి
పూర్ణ విశ్వాసమును చూపించిన విషయము శిలాక్షరము కా
గలదు సంతాపకరమైన విషయమే. యెనను శ్రీహార్డింజి ప్రభు
గారు మీతో సమానముగ మాపై ప్రేమ జూపిన విషయము
ను మేము స్మరింపకుండ నుండ జాలము. శ్రీవాదను మీరు
ను మాపట్లను మా బిడ్డల పట్లను ప్రేమగలవారై చేసిన
యుపకృతులెన్నటికిని మరపురావు. సాధు శిఖామణులగు మీ
కొక దానివెంట నొకటిగా భార్యాదియొగములు పుత్ర
వియోగమును తటస్థించినపుడు మామాన సమ
లగలిగిన పరితాపమును నోటొక వెలుగునందగిన సాధనములు
లేకపోయినది. అట్టి యాపదలు తటస్థించిననుగూడ నిశ్చలభావ
ముతో మీరు మీవిధులను నిర్వేర్చుట మేము కన్నులార
చూచియుంటిమి. భరతేభండమున నక్రమము జరిగినదని మే
ము తలచి ఆగ్రహ విచారవిషయమైనప్పటికై మీరు మాప
ట్ల సానుభూతిని సంతృప్తిగా చూపియుండుటను మేము నిరం
తరమును స్మరింపగలము. దక్షిణాఫ్రికాలో మాసోదరు లక్రమ
ముగ వాధింపబడినపుడు మీరు జారి
పడి మీ యాగ్రహమును పూర్ణముగ వెలిబుచ్చితిరి
మీరు మాకు రాజప్రతినిధిమాత్రులే గారు. మాకు ప్రాణమి
త్రులు. కాని మీరు భరతభూమియును వీడిపోక మన్నే మాకుదా
సత్వదివ్వాముగానున్న ఆ బంధక వ్రాతవిధానమును సంతృ

ప్రతిగా తొలగింపవలెనని ప్రార్థించుచున్నాము. భిక్షివర్షాను
లో మీ ప్రోత్సాహమున జరిగిన విషయములు విశ్చయగృహన
మును వెల్లడించుచున్నది. వంగరాష్ట్ర విభజనయు రద్దుపర
చుట, బేహారు ఒకీస్సాలను ప్రత్యేక రాష్ట్రముగ చే
యుట, వానికి కార్యనిర్వాహక సభ నిర్వహించుట,
రాష్ట్రీయ స్వపరిపాలనా విధానమును నిరముగ నేర్ప
రుచుటయును ప్రత్యక్ష దర్శనములు. క్వాన్జును మఱీ
దురు తీసివేయకుండ చేసిన విషయమును మహమ్మదీయులు.
తెన్నితరములైన మరుమను. సుముక్తరాష్ట్రములకు కార్య
నిర్వాహకసభ నిర్వహించు పంజాబునకు మోల్లెయి నిర్వహి
తులను మీరుచేసినప్రయత్నములు ప్రస్తుతము నఫలము కాకు
న్నను కావన నచ్చొప్పుచున్నవలెను. మావిద్యార్థులపట్ల మీరు
చూపిన సుహృద్భావములకు మేమును వారునుగూడ మీరు
నిరంతరమును కృతజ్ఞులము. ప్రాందరసేన లాంగ్లే సేనలలోకలసి
సమముగా యుద్ధము చేయవలెనను పట్టుదలతో మీరు ప్రయ
త్నించి కృతార్థులగుటలోనే మీ సాహససాధ్యత్వములు మిక్కిలి
గ ప్రకాశించినవి. ఇట్టి మహాపృథ్వుల లభిమితముగా
మీరు చేసితిరి. ఇదిగ కేవలము కలిగింపని గౌరవమును మీరు
మాయాశ్రయములకు కలుగ చేసితిరి. కాన మీరుచేసిన ప్రతి
కార్యమును కేరలము నీతియుక్తమును సాహసీకమును
మాత్రమేగాక న్యాయము భర్తయునుగూడ నని చరిత్రయే
నిరపహస గలదు. ఇకముందు భారతీయ ప్రత్యేకము గౌరవము
చూపుటకు మీరే ప్రారంభమైతిరి విదేశీయులలో సమాన
పౌరసత్వమును స్వదేశీయుల స్వపరిపాలనమునుగూడ మేము
బడయుటకు మీరే కారకులని మా దేశచరిత్ర స్పష్టపరుప
వలెనని గూడ మేము కోరుచున్నాము.

మాకీ మౌళీయములకు దెట్టిమభిమానులగుటలో మీరు
ప్రత్యక్షముగ గ్రహింపగలిగితిరి. కాన మీరు మాకును మాదేశ
మునకును దూరముగనున్నను మీరు వీనిని మరుగరి మాకు
నమ్మకము కలదు. కాన తామిదేశమును విడుచు తిరిగి మాయా
వశ్యకతలను మాయాశ్రయములను మాత్రమేగాక మేము నిరం
తరమును కృతజ్ఞులమును విషయముగూడ మరుమందవలెనని
కోరెదము.

మెసపోమెయిటు మోటాకలాంచి:— మెసపోమె
మియాలోనున్న సెంటుబాను ఆంబుల్లెన్సువారికి ఆర్ ఎ. వి
గాలుగారిక మోటారులాంచి నొసంగిరి. దీనిని ఈనెల 28-వ
తేదీన ఉదయమున కలకత్తాలో నొకనాకమీద నెక్కించి
బొంబాయికి పంపెదరు. అటుండి మరియొక నాకమీద
నెక్కించి పారసీకజలసంధికి పంపెదరు.

వేలము
చిన్న ఆడవీరుగ, సుఖశిశువునున్నది. కొండలయం
దుకని కీయులకు తయారైనది, పోలవరము (వై
స్సె) యందు బహిరంగముగా 5-10-15 వ తారీ
ఖున వేలము వేయబడును. ఏరుగను చూడదలచిన
వారు పోలవరముఎస్టేటు గజకాలయందు జూడ
వచ్చురు. పాటబెట్ట దలచినవారు ముందుగా
500 రూపాయలు ధరావతు చెల్లించ వలయును.
ఆఖరుపాటదారు వేలము ముగిసిన వెంటనే పూర్తి
వైకము చెల్లించవలసి యుండును.
గలవరము ఎస్టేటుఉక్కిసు ఎస్. తిరునారాయణస్వామి,
పోలవరము మేనేజరు.

The Fascinating Perfume
OTTO DILBAHA (REGD)
అందరి మనస్సును రమింపజేయు
ఆటో దిల్ బహారు
మనోరమ్యముగాను కొంతకాల ముందునట్టి అపూర్వవాసనయును కలదు. ఆలోచనలో
సారాయి మొదలగువాటియొక్క సంబంధము జూతు గాలేదు. చేతిమధ్యలో గాని నొక్కాడు
నైనగాని 2-3 ముక్కలు విడిచివెంటట ఒక నందననము మధ్యలోనుంటే యెంత సుఖమయిన
వాసనను అనుభవించ వచ్చునో అంతఅనుభవించురు. ఇతర వాసనలు యేవేరుండిగా యా
ఆటోదిల్ బహారు యొక్కవాసన ప్రాధాన్యముగా నిలుచును. ఈదినమే ఒకబుడ్డికి వ్రాసివెంటుడు
వెల 1/2 (రూము 1-3 రూ. 0-8-0 } వి.పి. చార్జి రూ. 0-4-0 ప్రత్యేకము.
,, 1 (రూము 1-3 ,, 0-12-0 }
,, 1/2 అవున్సు 1-3 ,, 2-0-0 }
ఒట్టోదిల్బహారు సుగంధకాంక్ష ఒకటికి వెల 0-1-0-0.
వీటినితీయనప్పుడు ఒట్టోదిల్ బహారు చేరుకు తీసివెంటట తీయవలెను. ఈయంధ దృగ్గమును ప్రతి మహానుభావు
గొప్పగొప్ప చేరుగల దుకాణములలో దొరకును. అట్లు దొరకనియెడల సోల్ ఏజెంట్లు
సోల్ ఏజెంట్లు:—ఆంగ్లో ఇండియా డ్రగ్ అండ్ కెమికల్ కంపెనీ, నెం 153 జామామసీరు, బొంబాయి
మద్రాసు ఏజెంట్:—మేహతా పురుషోత్తమ్ మూర్తి, నెం 29, వైసబహార్ రోడ్, పూంబడిసమీపం, మద్రాసు

గ్రంథ విమర్శనము.

మైత్రేయి.

ఇది యొక మనోహరమగు కవిత. గ్రంథకర్త చట్టి నర సింహరావు పంతులుగారు. గుంటూరులోని సమైక్య గ్రంథాలయము దీనిని ప్రకటించిరి. ఇంద్రాక్షితి మృదువధురము. ఇతి వృత్తము మనోజ్ఞము. కథ భావరస ప్రాచీన మహిళా జీవితము. ఆంధ్రుల విద్యాభివృద్ధికి రాజులను ముఖముల ఆచారములను స్వయంజరి విధానములను గూర్చి భావసరముగ వ్రాసిన కాలాదర్శక మగుట కనకవర్ణముగ వ్రాయబడినది.

సత్యాబాయి.

ఈ కవితను గర్భావధి కలం వెంటబుట్టయ్యగారు తుమ్మల గుంట కేశవరావు గారును కలసి వ్రాసిరి. ఇట్లు విశేషవర్ణన గ్రంథముల వారు దీనిని ప్రకటించిరి. ఇది వారి రెండవ గ్రంథము. కథ చరిత్రాత్మకము ఇతివృత్తమునకులము. కాని ప్రబంధకవుల చందమున చందమనకర్తావధానములు మున్నగు వివరములను కట్టి కవితలో చొటియ్యట మారిత సమరజ సమని తోచలేదు వర్ణన లతి విక్రీడిత గ నన్నవని తోచుచున్నది. స్త్రీలవర్ణనమున కొన్ని భాగము లిట్టి గ్రంథముల యా చిత్తమునకు భంగకరము లని భావ గట్టి నమ్మకము కలదు. ఇట్టిలోపములు కొన్ని యున్నను మొత్తముమీదరచనావిధానము బాగుగ నే యున్నది.

సతీ దేవి.

మనీషిట్టణములోని సరస్వతి సతీనమువారిచే ప్రయ రింపబడినది. ఇందు దక్ష ప్రభావితముకొనుట తపోధ్యా సంబంధ కవుల వరించుటయు, తదనంతరము ప్రత్యక్షముగ కవునికి వివాహిత యగుటయు, తరువాత దక్షునికి కథార్థ యెడ కల్పిన యపోహజనిత మగు ఆగ్రహమును నుజ్వలమున జేయుటకు యజ్ఞకుండ పార్వత్యులందుత్తరాభిషేక యై” సతి భూతలకాయని యగుటయు, తద్రూపముగ కలిగెరమము గాపాడిన విధమును చక్కని తేటతెలుగున కొక కథగా జెప్ప బడినది. ఈ చిన్న పాత్రము ౬౦ పుటలుగలిగి, మధ్యము మాట గట్టుకట్టు చిత్రవర్ణనలతో రమణీయముగా ముద్రించబడినది. అతిమనోహరము లగు వివిధార్థరసములు కొన్ని సందర్భోచిత మగు నిమగ్నబడి యున్నవి. తెల ౦-౦-౦.

మనవ్యక్తి గ్రన్థము మద్యపానవర్జనము
అప్టవిధపుష్పము.

ధర్మరక్షణ : భావశక్తికా గ్రంథములలోని మొదటి, రెండవ, మూడవపుష్పములు. వీరిని గ్రంథము లనబడుచున్న వ్యాసములనుట యుచితమగుచున్నది యగును. తాత్కాలిక మగా ఆత్మరూపమునుబట్టి నందగలవారికి గాను ఈ పాత్ర ము లుద్దేశించబడినవి. దక్షభూగర్భావధానము అనసర నైతికో ర్పదనయము వీరికి కవయత లగుటచే వీరిని దక్షభరితాగిత యుమిద వచ్చునేని నాలుగణాలు మూడణాలకు నమ్మట కన్న బహు సామాన్యముగా ముద్రించి అణాకు వైబడకుండ తెలపెట్టి పంచిపెట్టుట యెక్కువ యుపయోగకరమని నెహ యయ్య సాహసించుచున్నాము. (ఆం. ప. సభ)

జ్యోతియరు భూగోళ శాస్త్రము
బ్రిటిషు సామ్రాజ్యము.

రాజమండ్రి ముడిమిడి శ్రీరామరావు బి. ఏ. ఎల్.టి గారి ప్రకటనము. ఇంద్రాక్షితి సామ్రాజ్యము మొదటి గ్రంథములలోని రెండవ భాగము. రెండును విద్యాలయములలో బహుపు విద్యార్థులకొరకు సిద్ధము చేయబడినవి. తెలియజేయు గాను సలక్షణముగాను నున్నది. విషయము గ్రంథముల స్వ భావమును ఉద్దేశ్యమును బట్టియే సూక్తి పోయెముగా గర్హించబడియున్నది. కవయగ్రహమునకు పురోగ పురోగన మున్నగుచుట యనసరము. తగిన పటములు ఉచితరీతిని కలపబడియున్నవి. ఎట్టివారును చదివి యానందింపవలసిన ఘట్టము లు కొన్నిగలవు. వృత్తుల పంజామము, ఇప్పటి వృత్తులు అను భాగములు మొదటి గ్రంథములోనండి యాద మారణములు గా నియ్యవచ్చును. (ఆం. ప. సభ.)

శమంతసేన.

ఇది “అగస్త్య నౌకరాజు కలకు. ఆతని కార్యము తన యలు” అని చెప్పబడు ప్రాతకథలను బోలిన యొకకథ. అందు కొన్ని చిత్రరంజకములును, కొన్ని నీతిబోధకములును కొన్ని యదృతావశములును గలవు. శమంతసేన కడపటి తెగకు కలిసింది. ఈ గ్రంథమును కె. క్రిష్ణస్వామయ్య అనువాద వ్రాసిరి. జేదము అందు కంపెనీవారు సంపాదకము పీఠికతో ప్రకటించిరి కాని దీంతో నొక గ్రంథముల ప్రాంతభిరుదున్నా మని భావపడెను. పక యందుకుటకు సంకసించుచున్నాము ఈ గ్రంథమును వ్రాసినవారు ఆంధ్రభాషావేద సమూహముతో పరిచయమున్నవారే కాని వ్రాతపదగిన గుంపారములేని వారనుట స్పష్టము. “ఆ పు... యన ధర్మకాస్త్రము, నీతికాస్త్రము తర్క, వ్యాకరణాదీతి హాసపురాణంబుల చేతను, జేద జేదాంగ పారాయణ ధురంధరులగు బ్రాహ్మణులచేతను, మిగుల సాహసభార్య శ్రేష్ఠ గాంధీరాధి గుణులచే సమరకాలముల తుత్రియలచేతను, అఖండ ధమంతీత లక్ష్మీప్రసన్నులయి యలకాపురి హలవంబోలె జెలువారు వైశ్యకులచేతను, విద్యనీలచే బసవలగు. ఈ ప్రలచేతను మిగుల గమనీయంబయి యాపురిశోభిల్లుచుండె. ఇది యొక వాక్యము. “నేను ప్రయాణమునకు కలయ్య నస్త్రు శస్త్రములును శ్రేష్ఠతమ మగు పంచకల్యాణీ తురగములవై నెక్కియర్ధరాత్రి మరణ్యమార్గమున బట్టి పోవుచును” ఇది మాయొక వాక్యము. ఏమిటి ఎరిమిటి పుటలగుల ఈ గ్రంథ మున బట్టి వాక్యరత్నము లెన్నియో ను జేరమావచ్చును. కర్త కన్య క్రియ లెంతోకెడ నమోదములతో వాక్యమును వ్రాసినవారి వారి ఇతరలోపము లెందుట యనవసరముగాదు. ఇట్టివారే గ్రంథరచనకు బూదెదలో మా కర్థమగు చంద లేదు అయ్యచడింతమాత్రమున నది గ్రంథముయి అదజ్ఞతమగును. దురిభిప్రాయమున నశేషము, కవయగౌరవముగాని, కథాసంవిధానముగాని, రచనాసౌందర్యముగాని ఏమియు లేని వ్రాతలను వ్రాసువారంబిది యందుకుచేత నింత దూర ము విమర్శ యనసరమగుచున్నది. (ఆంధ్రవరకోధకసభ)

షేక్స్పియరు నాటక కథలు

ఆంగ్లభాషలోని షేక్స్పియరు మహాకవియొక్క నాటకముల కథలను ఆదేభాషలో ముద్రాపితమనవలసిన ధర్మము డని లాభంబు ప్రత్యేకించి వ్రాసియుండువాడు. ఆతడు వ్రాసిన కవయోపమము కథలకు నీచస్థులగ్రంథము భాషాంతరీకరణ మనకు కీర్తికలవన దెలియుచున్నది. గ్రంథకర్త అక్విరాజు ఉమాకాన్తమగారు. ప్రకటించినవారు. వాణ్ణి రామస్వామి కాన్తుని అందుకున్నారని. కథల నిర్మాణమున గ్రంథకర్త గారి స్వకపోలకత్విత మేమియునులేదు. యాలగ్రంథమున నీ కథలు మనోరంజకములుగా వర్ణించ బడియున్నవి ప్రస్తుతగ్రంథకర్త భాషాంతరీకరణ మొనర్చుటలో తనకర్తవ్యము నెంత తరకు నెరవేర్చినాడనటమిచ్చినీతియు. అతడు తనవై లక్షణ్యము లకు పరిపరముగా జూచి యందుకుటకు మిక్కిలి చింతించు చున్నాడు. కథలకీర్తికల ఎన్నడువనని. “పారపాల్యమునకు” “ఒకనడినదినిరాత్రికల” “బాగుగాముగిన అందరియొక్క మేలు” “నీకష్టమైందే” ఇవి కొన్ని యుపాహరణములు. భాషయో సంపూర్ణముగా ఆంగ్లాంధ్రము “చెట్టుయంతునోళ్లకు, నెలయోళ్లయందు పుస్తకములను రాళ్ల యందు ఉపవ్యాసములను, అతడు కుకగొనుచు కాలము గడచెను.” “సంతోషముతో ఉండును” “ఒగ్గెల్లవాడా, దయగాని, బంగారుగాని, మాకు ఆహారము ఇచ్చట నును కూర్చుంటేమో చెప్పును.” “సంతోషకరమైన మేనెలగా” తెల్లాయును మోసినాయును నామె వరించి ప్రియనకు చెప్ప ముటల సందర్భమునందలి రచన ఇదిగో “నీకు నిన్ను తీసి కొనచున్నానని అతడు నన్ను నీర ఇచ్చుచున్నాను. బ్రతికి యున్నంతకాలము నీ అధీనముగా నీకింద ఉండును” అని క్రొత్తధర్మము చెప్పెను! ఇంతకంటెను నీ విషయము విర రింప బోలేదు ఇట్టి రచనకాణముగ సరళముగా నుండు సం దర్భములలోనూడ నక్కడక్కడ అస్వయ కార్యము పొడ నూపినది. “గాని మీకు కడుముతో నన్నను, నేను కోరిం దునని ఒర్దాగోడు ప్రేమించితిని కోరితిండు మరువలేదు.” ఇచ్చట కోరితిండు అసంభవ్యక్తి. కడుమునేనొని గాని మీ డైనది. కానిమీ డకృత్యము నామముతో ప్రవర్తించుచు న్నున తానకోజింపకుటకు అమె మరువలేదనుట ఈవాక్యము నందలి భావము. ఇందులో సర్వము ప్రయోగ ముచితము కాకపోవుటచే కర్త ఎక్కువ క్లిష్టముయి పోయినది గ్రంథ

కర్త గారే పీఠికలో తాము కొన్ని క్రొత్తకథాసములను వాడి నట్లు చెప్పిరినాడు. అని గ్రంథములు కావలయు వాడుక లో నున్నవనియు వ్రాసిరి. అనగా వ్యవహార భాషా శరణ్యము నొందితిమని తెలియజేసినాడు. ఈ శ్రీ రాత్రి న మునకు మేము కనక తప్పదు. ఇట్టి భోరణి పెట్టుకొని వ్రాసుట యనిన భాషను మహాసంక్షోభనీతిని జేయుటయే యునుటకు నీగ్రంథ మే తగిన సాక్ష్యముగా నున్నది. గ్రంథకర్తలెంతటి శాస్త్రజ్ఞులను ఆచుటచుట్ట ప్రితి యెంత మృదులముగా సరళముగా ప్రవహించినను ఇట్టి గ్రంథములు ప్రోత్సహించదగినవి మాత్రమే ప్రాయము వీరివలన విద్యా ర్థుభావ వివాళనమై భాషాభివృద్ధికి ప్రబలాటంకముకలుగు నకుటకు సందేహములేదు. ఇవేకథలను రావుబహదూరు వీరేశ లింగమువంతులవారు “వైజయంతీ వీలాసము” యున్నగు సరళ నామములతో మృదయానురంజకములుగా సుత్యులైతిని వ్రాసియున్నారు. వానిని చదివినవారికి విమర్శ యుండదు నీగ్రంథ మాంధ్రభాషలో నెంత యనవసరమో తెలియకపోదు. (ఆం. ప. సభ.)

ఒక గొప్ప విద్రాహాలికుడు.

ఈయనను వెంగనివారు ప్రపంచముగా లేరు. కాని యెవరికిని నగడదు. ఈయన విద్యమయ మహావృత్తి కార్య ములను బట్టియె యీయనను తెలిసికొనుచున్నాము. ఈయన చూడని ప్రదేశములేదు. ఈయన అనుకు పెట్టుకొన్నాములేదు. ఇక్కడనే ఉండి ఆమెకాలో నేమి జరుగుచున్నదో చెప్ప గలడు. మహాగర్ములను తీణకాలముగా మహాసముద్రము లనుగా మార్చగలడు. మహాగర్ములను గొప్ప యిసుక ఎడారులనుగా జేయగలడు. ఈయన చేయు మహావృత్తి ములను కర్ణింప మనవ్య మా తునినకు శక్తి జాలదు. ఆ కథలు వెదలున కాంతియున్నను సంద్రములోని నీగంత నీరా యున్నను ఆయనచేయు మహావృత్తి కార్యములను కర్ణించుటకు నరిపోవు. ఈమహావృత్తు 28-వ తేదిన చెప్పపులూ మహావృత్తి మును, ఆశ్చర్యమును గొల్పునట్టి యొక మహాకార్యమును జేసెను. వెక్కుమంది విద్రాహాలికు లనువారు చేయు కార్య ములను చూచితినిగాని, ఇట్టివానిని ఎన్నడును జూచియుండ లేదు గంటకాలము క్రిందట బండ్లతోను, వైసికళ్ళ తోను, ట్రాంబండ్లతోను, జనలతోను సిండి రాక పోకలు జరుగుచున్న రాజధీపులను ఒక గంటకాలములో పడఁటు పోగలుగుటకు వీలగునట్లు వెదకావలయుగా మా ర్చెను జనులు కట్టుబట్టలను వైకిపెట్టుకొని కాలువలను దాట సాగిరి. ట్రాంబండ్లు నీటిలో పోవలకు రైలుపెట్టెలకులే వరు సగా నిలవబడెను. వీధులలోని దుకాణములు నీటిలో నేలు చుండెను. హైకోర్టు మొదలుకొని పచ్చయ్యకాలేజీవరకుల బాగ్దొడ్డెభాగమున, బాగ్దొడ్డెభాగమున నీధులను నీటిమయము జేసెను. జనులు తి.దో.పతంధములుగా వచ్చి యమిత ఆశ్చ ర్యముతో జూడసాగిరి. కొందఱు గారడివారు చిన్నచిన్న కార్యములకు ఒకటి రెండు రూపాయ ౫ టిక్కెట్టుపెట్టి ధనమును నార్జించుచుండురు కాని యీ విద్రాహాలికుడొక్క యాకయొక ముచ్చుకొనకయె యట్టి మహావృత్తియను ప్రజలకు జూపెను. ఈయన శక్తి వర్ణనాతీతము. ఈయనను ప్రేమించు వారికి, యీయనతో సాంగత్యము జేయువారికి తనమహిమలను జూపి సంతోష పెట్టుచుండును. ఈగొప్ప విద్రాహాలికుని నామము మీకు తెలియదా? మహాశక్తి గంభీరమగు భగ వంతుడే. ఆ సర్వేశ్వరుడే, ఆయన గాక మరొకరిట్టి మహా దృష్టములను జేయ గలరా! మహాభీభో! నీ మహిమలను గొనియాడ నెరి తరము? ఒక్కొక్కప్పుడు మహావృత్తి కార్యములను జేసి నీమహాశక్తిని జూపుచు మయులను నాక ర్ణింపజేసికొందువు నిన్ను కుటించి తలయకొనుపట్లు చేసెదవు. తండ్రి! మేమెంత మహావృత్తి కార్యములను జేసినను అవి య న్నియు నీశక్తియందర మిక్కిలి కొఱగానినరి మాకు బోధ పకుటకును, మాగర్వము నడంచుటకును : ట్టికార్యములను జేసి చూపట్లు చుండువు గాబోయి. శిశ్యముగా నీశక్తి, భాన, ప్రేమాదిగుణములతో మాని పోట్లుట కెంతమాత్రమును తుల్య ములు గావు — బాటసారి.

ఆంధ్రూప్, నీయర్ము అనువారలు ఆస్ట్రేలియాకు పోవుట:—వీరు ప్రస్తుతము సింహళమున నున్నారు. ఫిజిద్వీపము లలోని చెఱుతోటలలో పరిచేయమండిన ఇండియా దేశపు కూలీల నితిగతుల విచారించుమిత్తము వీరు ఆస్ట్రేలియాకు 27 వ తేదీన బయలుదేరిరి.

అంతకు పదిహేడు దినములముందుగాను ఇందుకును
 6.12.15-న లేచి రాబయ్య గారికి పి. హామీకుగారు ఇరుగు
 ప్రాంతములను చూచుచున్నందున వచ్చి వచ్చుకాలము గూర్చి విచార
 ప్రాయముల దీనివలన కలుగజేయునగునని జూరెను. ఇందు
 దొడ్డునకుగూడ నిడ్డును వైద్యులగు పండితుల ప్రధాన
 వ్యక్తులగు కన్నులవారుగారి ప్రశంసించిరి. వీరు వ్యయము
 గాగించుచున్నారు. ప్రతిజ్ఞలును పాటించి వైద్యుల
 వాగముల జాతపాతి పాటించుచు వేరగును. ఇందుల కొద్ది
 చిక్కులు కలగవచ్చినను అప్పుడు వారు పాటించుచును. ఇది
 చాల ప్రశంసయగు నగుచున్నది. వైద్యుల ప్రయత్నముల వలన
 రుదులు గూడ శ్రద్ధాభిప్రాయములను పరిచేయించుచున్నారు. వారిగల
 వాదనలను గూడ వచ్చుగా పరిచేయించుచున్నది.

విజయవాడ క్రమచరిత్ర.

భారతీయలొక బహిరంగ లేఖ	2
వై ను రాయగారిని పీడుకొలుపుట	3
ప్రంధనిపర్వము	4
సావిక వార్తలు	5
ప్రభావవ్యాసము:-	
స్వపరిపాలన	6
నిర్యామహాసంగ్రహము	
విదేశ తంత్రవాదము	7-8
వృత్తాంతములు, ముఖ్యముగా వార్తాకోశము	9-10
ఇంగ్లీషు తంత్రవాదము	11-12-13
సామము	14

ఆంధ్రవర్తి

1915-వ సం॥ సెప్టెంబరు నెల 30-వ తేది

గురువారము

స్వపరిపాలన.

నాన దేశమున స్వపరిపాలనాపక్షమున నభిప్రాయము పెనుగుటయు, 1906-వ సంవత్సరమున స్వరాజ్యార్థమున దేశీయ మహాసభావేదికపై నుండి నున 'రాజీయ' 'మహాసభ' దాదాభాయి నారోజి దేశమునకు స్ఫుటముగా వెలియవరచుటయు నాటినుండి అంతయు ముందటనే య కుంప నారంభించియుండిన యుత్సాహము ద్విగుణితమయి దేశమున కొకవిధమగు తీర్మానోద్యమమును కలిగించుటయు బక్కపర్యాయము మహాదేశము నిడుటనుజేసి పాలిత పాలక పక్షములు రెండును నెంతొంటిని పూర్ణముగా నెరుంగలేక కొంత సంఘర్షణ కలుగుటయు ఆంగ్లభూమికి సహజముగ స్వాతంత్ర్యపరత్వహృదయోదారతలచేతను హైందవభూమికి సహజముగ సాత్వికభావకృతజ్ఞతాపరత్వములచేతను మల పరస్పర విశ్వాసము కుదర నారంభించుటయు హాస్థిజ ప్రభువర్తనని ఉదారకార్యజాలముచే సాత్విక సంతకచే ఆ విశ్వాసము మైత్రీజోచ్చుటయు నైరోపా మహాసంగ్రామ మొక్కటి కలపని తలంపుగా వచ్చి హైందవ రాజభక్తిని ఆంగ్లన్యాయపరత్వమును సంపూర్ణముగా వెల్లడించి ఆంగ్ల హైందవప్రేమకు ప్రథమసాహసములను గట్టుటయు నందరెరిగినసంగతులే యగును. హైందవభూమియొక్క అర్వాచిన చరిత్రలో నిభూమియంత యాత్మగౌరవము నందిన కాలముగాని లోకరాష్ట్రములదృష్టియం దింతయు తృప్తియుగా జూపట్టిన కాలముగాని మరియొక్కటి లేదనుటకు సత్యములేదు. ఇట్టి వికాసవంతములగు పరిస్థితులలో, మహాసంగ్రామము బలహీనరాష్ట్రముల యుద్ధరణమునకై మనకక్షమున జరుపబడుచున్నదని హృదయపూర్వకముగా నంగీకరించి విజయము తప్పక కలుగగలదని నమ్మియున్న సమయమున హైందవ మానసము తాను తనయొక్క గుణముచే సంపాదించిన లోకముయొక్క సుహృదబంధుత్వి యింకను సుత్తచుముగా నుండగల తనకు న్యాయముగా కార్య ఫక్కిని రావలసివచ్చిన శాంత సమయములలోని సర్వరాష్ట్ర సమన్వయమును దృఢపరచుకొనుటకు కొనసాగిన యుద్ధరణలను వెదికి కొనుటలోన సహజమేమియును లేదు. విభక్తియును నేడు స్వపరిపాలనా పక్షమున నేటికే ఉన్నది. దేశీయమహాసభాంగురములనుగూడే బానిసార భావ పాడనూపిన దనియు, దాదాభాయి నారోజిగారి స్ఫుటప్రకటనమున నది విజృంభించిన దనియు చెప్పక తప్పదు. 1907 సంవత్సరము నుండి దేశీయ మహాసభ దానినే

ఆదర్శముగా స్వీకరించినది. అధినివేశములలోగల స్వపరిపాలనవంటి స్వపరిపాలనకు మన ముప్పులను మన ప్రభుత్వమువారికి మన మప్పటినుండియు నివేదించుకొనుచునే యున్నారము. దానికి సంబంధించిన సూక్ష్మశతములలో మన శాసననిర్మాణ సభలలో కొంతవని జరుగుచునే యున్నది. మన ప్రతినిధులు సాధ్యమైనంతవరకును ననధికార వర్గ ప్రాబల్యమునకును ప్రాతిఘ్య ప్రాబల్యమునకు పాటు పడుచునే యున్నారు. కాని నేటి సంగ్రామము వైబభవరకును నింకను మన పరిస్థితులు వక్రము కాకపోవుటనుజేసి 'మనము బహుకాలముదాసి నత్వ ముండియుండుటచే గలిగినమాంద్యము, విశకుండుటనుజేసి మనదేశమున ప్రజాప్రతిష్ఠాపనా పటుత్వము చాలియుండమినిజేసి మహాప్రయత్నమునకు ప్రకృమములలోనే యుండవలసియుంటిమి. ఆ మహాప్రయత్నము ప్రాగంభముగ కాలమువచ్చినది. ఎవ్వరోదానిని పైవేసికొనినడువవలసియున్నారు. ఇట్టి తరుణమున ఇంకను ప్రాతకారణములచే నేర్పడిన మనదేశీయ మహాసభావిభాగములు ఏకము కాతేదు. గోకలే యంతటి దూరదృష్టియుతుని సంధి ప్రయత్నములను గూడ మన నాయకులు సాగించుచున్నట్లు కనిపింతు. అప్పుడే ఆనిబీసెంటుగారు ప్రత్యేకముగా మరియొకసంస్థను ప్రారంభించ నుపక్రమించి ప్రకటింప మొదలిడినారు. అనేకు లామె నెన్నంటి నెబాసన ప్రారంభించినారు. ఈవిధపు ప్రవర్తనయే మనలోగల లోపమును వ్యక్తముచేయుచున్నది. మనము ప్రతిస్థాపనా శారవము నాచించిపము. వ్యక్తియెడల గల యిష్టానిష్టములకు లోబడి పోదుము. నవీన ప్రియులై నాట్యమాడు చుందుము. దేశీయ మహాసభ చీలికలను నొక్కటిచేయ బ్రయత్నించిన ఆనిబీసెంటుగారికి తోడులేక పోయెను. కాని పార్లమెంటు పెట్టెదననినను, హోమురూలు గో' పెట్టెదనని నను గొర్లమండవలె దాటులు వైచుట కారంభించినారు. హోమురూలు'నకు స్వపరిపాలన'కు స్వరాజ్యము'లకు భేదము లేదు. మన దేశమునకు సంబంధించినవరకు ఇవి యింపుమించుగా పర్యాయపదములు. కాని ఐరాంజుకు హోమురూలు దొరకినదని ఈదేశమునను హోమురూలు కోరవలెనని ఆనిబీసెంటుగారి వాదము. కేరలో నేమియులేదను నారము కాము గాని పేరు మాత్రముచేత ప్రాతపక్షతులను మాని నూతనోపక్రమము నామోదింపుట దీక్షాగణమునకు లోపము. అంతేకాక ముప్పునియెడలగా పనిచేయు దేశీయమహాసభ నే చలనవంతము చేయలేనిమా నాయకులు ఈ హోమురూలు లీగున కెంతోకాలము భక్తి శరపుమరని నమ్మజాలము. గట్టిగా నాధిక సమస్యల నాలోచింపవలసిన యిక్కాలమున నాయకులనుకొనువారి నందరిని చిన్న పెద్దలెల్లరిని మరల్చి వట్టిమానసికోత్సాహమునకు బురికొల్పుటకు దప్ప నిచ్చుటను నీదేశమున హోమురూలు లీగు విశేషము పనికిరాదు. జముగా చేయవలసిన పని రెండువిధములైనది కలదు. ఈదేశమున నాధిక సమాస్యల వైపునకు దృష్టిసంతయు మరల్చి ఇచ్చటి ప్రభుత్వములవారినిప్రజలను ఆవైపున కార్యపరులను జేయుట. మనలనుగూర్చి సానుభూతితో నానోచింప మొదలిడియుండు నాంగ్లభూమిలోను సాధ్యమగు నేని అధినివేశములలోను మనస్థితిగతులను చక్కగా వివరించిచెప్పి హైందవవిషయము లన్నియును వానిమనసున కెక్కుకట్టు బోధించుట ఈరెండవ పనిని దేశీయమహాసభ మొనగట్టునడియు తలపెట్టి యేయున్నది. కష్టపడెను మహాశయు - బ్రిటిషు శాఖకు సహాయము లేదో సహాయము లేనో యని యెన్ని యో కార్యాయములు ప్రసని యున్నాను.

ఆసహాయమును ద్రవ్యరూపముగాను ఉపన్యాస కులరూపముగాను నెంతో మనమిష్టములుగదుమో అంత ఇచ్చుటసందర్భములలో మన కుపయోగకరము కాగలదు. ఈవిధముగా మామనసునకు జూడ నిదివరకుగలప్రతిష్ఠాపనలనే యుపయోగించుకొనుట యుత్తమమనియు ఇంతవరకు నునలోపము ప్రతిష్ఠాపనాసంఖ్య లేకపోవుటచేత గాని ఆదర్శము స్ఫుటముగా లేక పోవుటచేతగాదని కలుగలేదనియు హృదయమర్పించి స్వస్వమరభిమానములను వదలి దేశమునే మానసము నెరచు నిడికొని ప్రవర్తించు నాయకులు లేనందున కలిగిందనియు మానస్యకము. దాదాభాయి నారోజి కష్టపరచునగరలు హోమురూలు లీగు: కంగీకరించుకట్టు వినుచున్నాము. వారును మేము పెనుదహరించిన రెండవ విభాగపు కార్యమును మనసున నిడికొని యంగీరించిరనియే నమ్మవలసియున్నాము. ఇచ్చటికే యీ హోమురూలు లీగువిషయమున భిన్నాభిప్రాయములు కలిగియున్నవి. కొందరి యుద్ధాంతము వరకును నిట్టి తీర్మానోద్యమ తగదనువారున్నారు ఈదేశమున ఆంగ్లోశిన గాక ప్రజెప్పినరీతిని ఇతర దేశములలో బోధనయగుకెకల దీని కభ్యంతరముండరాదు. హైందవభూమి స్వపరిపాలనకు దగదను నాంగ్ల హైందవ పత్రికలును వినువాగుండ రేమోయని పరిహసించిన పరిహసించుచున్నేమో కాని యభ్యంతరము చెప్పుటకు మాత్రము వీలులేదు. యుద్ధాంతములోపల మన మీదేశమున జాగరూకులమై నడువవలసినపని సంతయును నిద్రనందక సామాన్యముగా నడుపుకొందుమేని మనస్వపరిపాలన సంపాదించుకొనుటకు నెంతో దృఢపడిన వారనుచుము.

మన రాజప్రతినిధి హార్డింజ్ ప్రభువుగారి పటమును సిగ్గులలోని ఇండియా శాసన నిర్మాణభవనమున గాని మదనమోహన మాళవీయాగారు బహిరంగపరిచిన మహాత్మ్యవమును గురించి మాచదువరులు నేటి తంత్రవాదాలలో చదువుకొనగలరు. రాజప్రతినిధిగారి గుణములను గురించి చెప్పుచు హోమీయాగారు హార్డింజ్ ప్రభువు హైందవులకు వట్టిరాజప్రతినిధి గాక మిత్రుడై సమానత్వమును నెరపుటచేత మన యనురాగమును గడించినాడని వక్కాణించిరి. అది కారణముగనే హార్డింజ్ ప్రభువున కింకను నిధికార కాలము హెచ్చింపవలసి దనియు సర్వహైందవ భూమియు సంతసించుననియు వచించిరి. ఈయాశయమిను మేమిదివర కెన్ని యోపర్యాయములు సెక్కి ప్రకటించియున్నాము. హార్డింజ్ ప్రభువుకాలమున స్వాతంత్ర్యనిరోధక కార్యములు జరుగకపోలేదు. ఆతనిప్రత్యుత్తర మీవిషయమును చిత్తరంజకమగురీతిని విస్తృతపరచుచున్నది. కాని ఆతడు పరిస్థితులకు బద్ధుడయ్యెను, ఆతని రాజ్యాంగస్థానమున ఇచ్చటి నియామకముల ననుసరించి జరుగవలసిన కార్యములు జరుపవలసిన వాడయ్యెను ఆతడు నిరోధకములకు స్పందించినాడే కాని ఆతని దృష్టిపథముందుగాని ఆతని హృదయమందుగాని లోప మేమాత్రము లేదని హైందవ భూమి పూర్తిగా నమ్ముచున్నది. ఆనిరోధకములను కాలమువచ్చినప్పుడు తొలగించుటకు హైందవ భూమికి న్యాయముగా రాదగిన ఇతర స్వాతంత్ర్యములను సంపాదించి యిచ్చుటకును ఆతడే వలంతియని సర్వ హైందవజాతీయు సంపూర్ణముగా విశ్వసించుచున్నది. ఈకారణములచే హార్డింజ్ ప్రభువుగారి యధికారమును ఇంకను హెచ్చింపవలె నని మాప్రతినిధి కోరినకోరికకు మహాపూర్వకముగా మరియొకమారు మా మామోదమును చెల్పుచున్నాము.

బరోపా మహా సంగ్రామము

మిత్రమండలివారి మాధుర్యంబులతో 50 లక్షలగుండును వదలుట

జాతీయ సేవను గూర్చిన చర్చ - ప్రధానమంత్రిగారి ప్రసంగము.

ఇటీవల మిత్రమండలివారికి గొప్పవిజయమును మహానుకూలమును కలుగుట.

మొహామేయియా యుద్ధ టర్కీవారు చెల్లించెదలె బాగ్దాదుకు వారిపోవుట.

బ్రిటీష్ లో ఇటలీవారి యుద్ధనాక ప్రేమట

ఇంగ్లండు

క్రాంతిసైన్యాలను జేర్చుట.

ఆస్త్రియన్ గారి పరిసంగము.

లండను సెప్టెంబరు 28:—కామన్స్ సభలో కెప్టెన్ గ్రామర్ నూతన వైనింగ్ జేర్చుటా లేక ప్రజలందరు వైనింగ్ జేర్చు నొందవలయు నాయన సమస్య మగునెత్తిరి. ఆస్త్రియన్ గారట్టి చర్చ తగినదని కేట్టిరి. ఈ విషయమును గూర్చి దొరతనము వారంతయు శ్రద్ధతో నాలోచింపుచున్నారు. వీలైనపుడేవిషయమున దొరతనమువారలంబించు పద్ధతినిదెల్పెదను. ఇంతలోనే కక్షి వారలుగారి చర్చలేవ వలదని నేగోరుచున్నాను. యుద్ధమునం దిప్పుడు సందిగ్ధ తరుణము కలిగినది మిత్రమండలివారి వైద్యములు చేయుచున్న పరిశ్రమకెట్టి ఫలితము కలుగునో యని యెక్కువ సానుభూతి తోను వైద్యముతోను వేచి యున్నాము. ఇట్టి సమయమునందు మనలో భేదాభిప్రాయములు గలవని ప్రపంచమునకు వెల్లడి పరుచుటకన్న నెక్కువ జేకావకూడలేదు. మిత్రమండలివారు పూనిన కార్యమునకు నింతకంటె భంగకరమగునది జేరు లేదు.

శ్రీ జార్జిచక్రవర్తిగారు లిస్టును దర్శించుట.

లాహారు, సెప్టెంబరు 29:—శ్రీవాసు నిన్నటి

దినమున లిస్టున 7 గంటల కాలముండిరి. మందుగుండు సామాను తయారుచేయువారిలో ముచ్చటించిరి. వైద్యశాలను దర్శించిరి. అని ని॥ మి॥ కెట్టునకు తిరిగివచ్చెను.

కార్మిక సంఘ మహాసభ.

లండను సెప్టెంబరు 29:—లండనులోని ఆస్త్రియన్ సంఘముల ప్రతినిధులు 7-9-15 నల్లిప్రభులలో ఆస్త్రియన్ సంఘముల ప్రతినిధులును కలసిచేసిన మహాసభలో చేయబడిన తీర్మానములను విమర్శించుటకొక సభచేసిరి. ఆ సభ కాకస్మికముగ ఆస్త్రియన్ మంత్రిగారును కీచనరుప్రభుగారునుగూడ వెల్లిరి ఆ సభలో జరిగిన చర్చ గోప్యమైనను వైద్యశ్రద్ధినిగూర్చి విద్వదు నుపన్యసించిరిని కొంతవరకు అధికారుల ప్రకటనయే యనదగిన వర్తమానము తెలియుచున్నది. ఆసభకు వెల్లిరి ప్రతినిధులు చెప్పినమాటలను బట్టి సభ వారి కాయు ప వ్యాసములు చాల సంకల్పపీకరముగ నుండెననియే తెలియుచున్నది. ఈరీతిగా స్థితిగతులను ప్రజలు చక్కగా గ్రహించగలుగునట్లు బోధించువా రేవైనచో జరగములు లోకముడిచి జల్లవలసియే యుండును” అనియొక ప్రతినిధి చెప్పెను.

దెయిలీన్యూసు.

ఇంకను చాలామంది సేనలలో చేరవలసి యున్నదనియు అందులకు చేయవలసిన విధానమునుగూర్చియు కార్మికమహాసభలో కీచనరు ప్రభుగారు నడిచిరిగాని నిర్బంధవైనికర్త్యమునుగూర్చి మంత్రివర్గమువారింకను నివారణచేయలేదని దెయిలీన్యూసు ప్రతీకవాసినిది.

పార్లమెంటు ప్రజల సభ.

లండను సెప్టెంబరు 29:—మొహామేయియా గొప్ప విజయము కలిగినదని ఈసభలో చేబల్లేనగారు నడిచిరి. శత్రువుల స్థానములన్నియు బట్టబడినవి శత్రువులు చాగ్దాదుంకకు చెల్లించెదలగ వారిపోవుచున్నారు. అంగ్ల సేనలు వారిని తలుచుచున్నవి.

ఫ్రాన్సు

ఫ్రెంచిగారు వైనికుల కంపెనీ సంక్షేపము.

యుద్ధవార్త.

లండను సెప్టెంబరు 28:—తలవని తలంపుగా కొంతమంది గాయములు దినన వైనికులు లండనుకు వచ్చిరి. వీరు

సంతసముతోను భయభయముతోను యున్నట్లు వీరిమధ్యమున దెల్పెను. గాయములు దినన యొక యుద్ధాగ్ని యిట్లు చెప్పెను. గుండెవర్షము కురియుచుండగ ముందుకుబోవసాగింభించితిమి. ఒక్కొక్కసారి కొంతదూక మనకు పరుగిడుచు ముందుకు బోతిమి. జర్మనీవారి కందకములు 400 గజముల దూరముననుండెను. మనవారు మిక్కిలి వైద్యముతో బనిచేసిరి. కన్నీలు ముద్దమును జరిగెను. కొంతమంది శత్రువులు వెల్లుకొనిన బాటలు కాదు రాడ్ యని యరచిరి. ఇది యిన్నిటికంటె వింతగుండెను. వారిలో ఎనేకులు వృద్ధులు కాని లయించి వయస్కులునున్నారు. అందరును బడలిక నొందినట్లుండిరి. గాయములదినన యొకభటు డిట్లు చెప్పెను. జర్మనీవారి కందకములలో మొదటివరుసకు వెనుక 80 గజముల దూరమున రెండవవరుసయున్నది వాగ్దాదుగోళముల నుయోగించి కంకరమును తేపిరి. మనమును చేతులునొప్పి యుత్తమింతు కంకరముల విసిరి చివరకు తగినట్లు బుద్ధిజెప్పితిమి. ఇంతకత్తూర్మము మూడుగోళాలందును మిత్రమండలివారు 10 లక్షల గుండుల ప్రయోగించి యుండురని పోసులో నడుచున్నారు గాయముల దినన యొకభటు డిట్లు చెప్పెను. గతవారమునందు మనము ఫిరంగుల బాదుచేసినపుడు మనవెద్దగుండ్లను జర్మనీవారు చవిచూచిరి. ఎందుకి గోళాలవరకు భూమి గజగజలాడెను. శుక్రవారమునా దుదయముననే సిద్ధముగనుండదని మాకు తెలిసిరి. ఆపుడే సర్ జాన్ ఫ్రెంచిగారి వద్దనుండి వచ్చిన యొకసంక్షేపమును మాకు వినిపించిరి. పార్లమెంటుపక్షము కార్యమునందు ప్రతిపాదన తనయొకవ్యక్తి నుయోగించి బని చేయునని నమ్ముచున్నాను. అనివారు వ్రాసిరి. ఆగోళంతయు కుంభస్పర్శివర్షముకురిసెను. మేముములదావుగనుండెను. పగలంతయు మబ్బుగనుండెను. కాని మనవైమానికుల తగుతుననే యుండిరి. గాయములదినన వారిని వెనుకకు దిసికొనిపోయిన విధ మశ్చర్యకరముగ నుండెను. వైద్యపురైబుబ్లోక్ దాని వెనుక లాల్లు మేయరుగారి యుత్సవమునందుకు బోవుచుండెను. వైద్యులగ పట్టుకొనబడిన జర్మనీవారిని కొందరినిజూచితిని. వీరిలో చాలామంది ప్రమాదజీవియులు. వీరికి 19 ఏడైతే గావయనుండెను.

యుద్ధ ప్రవీణుల యభిప్రాయము.

లండను సెప్టెంబరు 28:—పారిసు-ఫ్రెంచి వారును బ్రిటీషువారును శత్రువులవిడబడుటను గూర్చి తెలిసిన విచరములవలన నుంచి యునుకూలత విని వారు వైగొనిరినదెలియుచున్నది. వాతావరణసితి యొక్కటే వారికి వ్యతిరేకముగనుండెను. లేకపోయినచో వారింతకంటె నెక్కువ ఫలితమును బొందియుండురు ఇదివరలో యుద్ధము జరిగినట్లు దెలుపబడెని స్థలములలో గూడ యుద్ధము జరుగునని దోచుచున్నది. పార్లమెంటునందు జనుముగలుగుట వలన పశ్చిమ రంగమునందు మిత్రమండలివారే వై గొనుచున్నట్లు జేలుచున్నది. శత్రువులను నుంచించి దెబ్బబడియుటకు సాధనోపాయములు మిత్రమండలి వారికిగలవని దెలియు చున్నదని యుద్ధ ప్రవీణులను చున్నారు.

తెంపునల్లిక క్రాయము.

తెంపునల్లిక యిట్లు వ్రాయుచున్నది. ఈ విషయప్రాప్తి మిత్రమండలివారు చిట్టచివరకు జనుమునొందురు చని పురుషులనుచున్నది. అనేకమాసములు యేమియు చేయుకయ్యెను మనవైద్యము చురింపలేదు ముగిస్తే తగ్గలేదు యదాగ్రమునకు వారు గ్రహించిరి. ఆస్త్రియన్ వారును జర్మనీవారును బడలిక నొందలేదు. వారలన్నియు వరుసకు బోరినరు. ఇంకను చేయవలసినదెక్కువ యున్నదని దెలిచును. కాని మనము శత్రువులకులై యెక్కువ కావనకును సాగగలమనియు వారికి దెలియును అందుచేతెక్కువ జనుమునొండెమనియు దెలియును.

మరియొక వ్యాఖ్యానము:— శత్రువులు నూకకు బోయిన దూరముకంటెను వారికి భటులందఱు సాధనోపకరణము లందును గలిగిన వస్తువులకంటెనుయెక్కువ యగు లాభముదెల్పి యుంలాన ప్రాన్సులోను బ్రిటీషువారును ఫ్రెంచివారును ముందునకు బోవుటవలన గలిగెను. ఇంకనున్న కందకము లన్నియు నపశుద్ధములై శత్రుకాలముంతయు వారిలో నుండవలసి యున్న వ్యాధిభూతములై న్యున్యవరూపములై యుండును. ఇట్టి వానిని విడచి ముందుకు బోయి నూతనకందకముల సంపాదించగలిగిరి. ప్రస్తుతము నందింకంటె ముందుకు మిత్రమండలి వారుముందుకు బోవసాగినను యంతకంటె నెక్కువ యనుకూల స్థితిగతులందు నుండును వచ్చినపుడు ముందుకు బోవుట కనుకూలముగ నుండునట్లును చుటినయన కందకముల దిగి నాడి నూతన కందకముల సంపాదించిన వారైరి. వెద్ద వెద్ద ఫిరంగులనుబట్టితిమని దెబ్బుచున్నాను. జర్మనీవారి వైద్యఫిరంగులు వారి మొదటి కందక వరుసకు 6 మైళ్లు వెనుకవైన యుండును. గనుక కొన్ని ప్రదేశములందు మిత్రమండలివారు చాల దూరము ముందుకు బోయి యుండవలెను.

శత్రుకందకముల బలము.

లండను సెప్టెంబరు 29:—కీల్లుగుర్న లు 40 గజల ఫ్రెంచి గారిట్లు దెబ్బుచున్నారు. మనము స్వాధీనమునొనిన శత్రు కందకములు మిక్కిలి బలవంతము లైనవి. ఇది రెండు వరుసలున్నవి. వీరిలో హాల్ బాల్ బాలరక్, కెయిజరువిల్ హేలం అను రెండు కట్టడములు గలవు. ఈ కట్టడములలో నొక్కొక్కట్టి కందల కొలది గజముల పొడవున బొంబులకు స్వాధీనము కాకుండునట్లు చేతులు గప్పిన కందక వరుసలచే రక్షించబడుచుండెను. లూవోకు కడదలు మరియొక వరుసయున్నది మన మిప్పుడు శత్రు కందకములందు మూడవ వరుసపయిబడుచున్నాము. నేడు మన వైమానికులు బలూంకదనన్ను వైద్యుల వైద్య మిడ బొంబులచేసి యొరైయను ధ్వంసముచేసిరి. ఆస్టీల్ లి గాండువద్ద యురపరాకిరి నవ్వును గలిగింది.

సర్ జాన్ ఫ్రెంచిగారిని లాల్లు మేయరుగా

రఖనందించుట.

కీల్లుగుర్న లుగారి జవాబు.

లండను, సెప్టెంబరు 29:—తమబక్కుదినమున లాల్లు మేయరు గారంపిన యభినందనములకు కీల్లుగుర్న లుగారిట్లు బయలంపిరి లండను పౌరులు తమ ప్రేమను దెబ్బుబుట్టి నిక్కడ వైకులకు తా మొందిన విజయమును మిత్రమండలివారి సహాయమున సంపూర్ణ విజయముకూలమును నట్లుపయోగించుటకై పురి గొల్పును.

కు రాసువారి ప్రకటనము.

లండను సెప్టెంబరు 29:—పారిసు-సౌ వెసుకు తూర్పున మేము ముందుకు వెళ్లి 1000 మంది పట్టుకొంటిమి వీరిలో కొందరిట్లెంలం వచ్చుచుండి ఎంజిక గదిరి. సాంపేనులో మేము ముందుకు వెళ్లి 1000 మంది పట్టుకొంటిమి. ఆస్త్రియన్ లో శత్రువులు కందకములు తీరముగా మట్టించిరి. వదాతుల పోగు జరుగలేదు. ఆస్త్రియన్ లో మేము కొన్ని స్థానములను మరల రాబట్టుకొంటిమి. అని పరాసునాగు ప్రకటించిరి

సర్ జాన్ ఫ్రెంచిగారి ప్రకటనము.

లాసుకుచుట్టునను ఉత్తరమునకు పోయిజిగిది. 70 కి కొండకు ఉత్తరమున శనివారమునాడు శత్రువులు పట్టుకొనిన స్థానముల నన్నిటిని మేము మరల రాక్రముచితిమి. లాసుకు దక్షిణమున మేము మరియొక ఫిరంగిని పట్టుకొంటిమి. దీనిలో 21 ఫిరంగులు మాకు దొరకినవి. కిరీరీ బుని వైద్యులతోకలిసి ఇంకను చాల ఫిరంగులను పొంద వలసివచ్చెను. వీరు మరఫలములను పట్టుకొంటిమి. మరి వెక్కువ దురభిరంగులను నాకన చేసితిమి. అని ఫ్రెంచిగారు ప్రకటించిరి

లండను సెప్టెంబరు 29:—పారిసులో జరిగిన మహా యుద్ధమున నందఱు మావచ్చుకుగారిచే విజయమును బట్టిరేక. మాల సేనల మొట్టమొదట శత్రువులవై పోయిరి. గామహాదేగమణి ముందుచే నేర్పే న్యుత్తరమున వచ్చిరి. వారిని వార్తాధికారి మన దివలై తనపొగింప. అధికారము లగింకదలే మిట్టి తిరుగు మచ్చివజను యుద్ధాగ్రమున వారిని బాలిటియరుగారి సేనా బాయకర్త్యమునకును మేము బిరుకొన్నాం. ధావారమును జరిగెను. ఎన్ని కెయిజరువిల్ హేలం కిరీరీ కుండు నుండుట చే నటితే శత్రువులకును మరల పోయిరి. చాలామంది పశ్చిమవైమునందు గామహాదేగమణి శత్రువైద్యులను బండిలకు చేయించును.

శిష్టా నైవేద్యము 29: — ఉబలమరుకు 1 మెట్టు తూర్పున
సిండ్ బద్దము బిర్క వారి స్థానము నొకదారి మన సేబు 28వ
తేదీ ముట్టించి బయలుదేరినది సర్వాంశజ్ఞుల గారు తెలియ
పరచి శత్రువైద్యములు నడికిగలకల్లనందు స్థానముల
నాకమించుకొని యుండెను. జనరలు డిలమెయను గారు 21వ
తేదీన ట్రెన్సివల్ కుడిగట్టుక నుండి ఎవరు గట్టుకకు
పోయిరి. తమ వైద్యముల రాత్రిభాగమున నడిపించి శత్రువైద్య
ముల ఎవరుగట్టుకకు వచ్చిరి. 28వతేదీన మా వైద్యులు బిర్క
వారికి తలపడి ఉపనము 10 గంటలకు శత్రువైద్యము ఉత్తర
భాగము నాకమించుకొనిరి. 29వతలకు ఈ ప్రదేశమునంతయు
స్వాధీనపరచుకొనిరి. బిర్క వైద్యములు అధిక
పట్టువలతో మమ్ముల నెదిరించెను. సాయం
కాల మగుటకే మరయొక శత్రుస్థానము యొక్క పశ్చి
మమునకు పోయెను. ఈ స్థానమును అవరకే మా వైద్యులొనె
మరయొక భాగము ముట్టించుచుండెను. ఈ స్థానమును బిర్క
వారు ముంద్రకుంచెలచేతను కందకములచేతను మిక్కిలి బలపర
చిరి. మా వైద్యభాగములు రెంటిచే బిర్క వారు పగలంతయు
మిగుల గాసి డెంచిరి. రాత్రి మా వైద్యులు బయలుదేరినది
కాలము గడచిరి. మాగుర్రత్తునకుములకు బిర్క వారి గుర్రపు
సేన ఎదిరించి పగలంతయు వాటితోఁగొర్రును. బిర్క వైద్యులు
అధికమగు బలపరాక్రములతో వినుగక పోరాడిరి. అందువలన
మే మొక్క కందకమునుండి వారల తరునుకలసినవైయు. కొన్ని
పంతుల బిర్క నయిదిహలను, అందుకసామగ్గి కొంతయు మేము
పట్టుకొంటిమి బిర్క నయిదిహలు పెక్కుమంది నుడసిరి. మర
చటికివచ్చును యొద్దను మరల ప్రారంభించుట దేకు పరిత్యాజ్యమున
జియమును గాంచితిమి. మనసూనిహలు శత్రువుల తమ
మామూలు.

[illegible]

పేరెన్ ప్రకటనము.

ల. దను నెవ్రెంబరు 29;— పేరెన్ గతరాత్రి సాచెజ్ గ్రామమునకు తూర్పున మా సైనికులు చాలదూరము నుండు నకు జడచిరి, అన్నిటిలోను మిక్కిలి ఎత్తైనదను 140 వ కొండను చేరితిమి. ఇప్పుడు 300 మంది పరిష్కార కావలి సైనికులను (గ్రామమును వెండిచివారి) కై దీసికొని గొంటిమి. చాంపాగ్ని లో యొద్ద మా ఇంకను జరుగుచున్నది. మెస్సేజర్ నకు త్రుతరచున నుమాడు 1000 మంది జర్మనుల పట్టుకొంటిమి వీరందరు నిన్న సాయంత్రమున యీ ప్రాంతమున నే బందీలు చేయుచుది.

టెండోటాబ్రిన్ యుద్ధనాకమునగిపోదు. దీనికి అధిక మగునప్తులు కలిగెను. ఈనాకనుండి మెక్సికోనిగులు ఇది వరకే ప్రేమబడినా. మిగిలిన యుద్ధపరికరముల తీసివేయుటకు ఏర్పాటులు చేయబడుచున్నవి.

THE GREAT WAR.

Allies Fire Million Shells in Three Days.

NATIONAL SERVICE DISCUSSION: PREMIER'S APPEAL.

Tremendous Advantages of Allies' Recent Success.

MESOPOTAMIA OPERATIONS: TURKS IN FULL RETREAT.

ITALIAN BATTLESHIP BLOWN UP IN BRINDISI.

[Reuter's Agency.]

GREAT BRITAIN.

India and Imperial Conference.

Mr. Chamberlain's Reply to Sir J. D. Rees.

LONDON, September 29. Replying in the House of Commons to Sir John Rees Mr. Chamberlain said that no decision had yet been taken on the most important subject of the representation of India in the next Imperial Conference nor could any decision be taken without Consultation with the Dominions but the Viceroy had been authorised to inform the Legislative Council that the resolution would receive the most careful consideration of the Government. "When full accounts of the debate in Council were available 'I have no doubt' Mr. Chamberlain added 'that they will be read with equal interest and sympathy in all parts of the Dominions but the constitution of the conference is at present fixed by a resolution of the conference itself and it can be altered only with the consent of the Governments represented."

British Success in Mesopotamia.

LONDON, September 29.

In the House of Commons Mr. Chamberlain announced an important British success in Mesopotamia. He said that the enemy's position had been carried and the enemy were in a full retreat towards Bagdad. The British forces were pursuing them.

RECRUITING AND NATIONAL SERVICE.

Premier's Appeal to the House.

LONDON, September 28.

In the House of Commons the question of recruiting and national service was again raised by Captain Guest. Mr. Asquith, however, deprecated such a discussion. He emphasised that the matter was having the most careful consideration of the Government. As soon as he was in a position he would announce the Government policy. He continued:—"In the meantime I appeal to all sections of the House to abstain from raising the question here. (Cheers.) We are at a critical moment in the history of the war, and we are watching with intense sympathy and hope the efforts of the allied forces. I do not think that a greater disservice could be rendered to the country and the cause of the Allies than that at this moment a suggestion should go forth to the world that there is any division of opinion here. (Cheers)"

The King and Munitions Workers.

LONDON, September 29.

His Majesty the King spent seven hours at Leeds yesterday. He chatted with munition workers and visited the hospital—"Civil and Military Gazette's" cable.

Lord Mayor's Congratulations to Sir John French.

The Field Marshal's Reply.

LONDON, September 29.

Field Marshal Sir John French, replying to the Lord Mayor's congratulations on his birthday, says the expression of the goodwill of the citizens of London will be the greatest encouragement to the troops to push immediate success to a really decisive issue in conjunction with our Allies.

Conference of Labour Organisations.

Mr. Asquith and Earl Kitchener Explain the Situation.

LONDON, September 29.

Mr. Asquith and Lord Kitchener unexpectedly attended a joint Conference of the Labour organisations of London called to consider the resolutions of the Trades Union Congress at Bristol on September 7. The proceedings were private, but a brief semi-official statement says that Mr. Asquith and Lord Kitchener spoke on the Military situation. Subsequently conversations with delegates showed that the speeches created a deep impression, one delegate saying that "when we got men to comprehend the situation as explained to us the Germans could begin to gather up their tools."

The "Daily News" says that it is understood that Lord Kitchener told the Labour Conference that a great increase in the rate of recruiting was necessary, and he indicated the methods it was desirable to employ. The Cabinet has still arrived at no decision on the question of compulsion.

THE RECENT ALLIED VICTORY.

A Graphic Description.

LONDON, September 29.

Reuter's correspondent with the British Headquarters, telegraphing on the 27th instant, says:—"The bombard-

ment preceding the attack was so terrific and concentrated that it was impossible to distinguish separate detonations. It sounded in the distance like a single tremendous machine-gun. People sleeping thirty forty mile distant were awakened by the reverberations. The weather was unfavourable at the outset, but it cleared at midnight. The morning of Saturday broke dull but fine, and was good fighting weather. The captured Officers I conversed with admitted that though they expected the attack, it was a surprise when it came. One said that practically the whole of his Regiment was taken, because the Regiment on its left was almost destroyed. Many of the enemy were discovered hiding in cellars in Loos, a mining township with a pre-war population of 10,000. It was curious to discover a number of civilians in Loos alive, who welcomed the conquerors.

A View of the Battlefield.

The weather to-day was overcast, with pouring rain. In the afternoon, from an eminence south of La Bassee, I had a splendid view of the battlefield. In the foreground were miners' red-roofed cottages, amid slag heaps. A prominent feature was the famous tower bridge of Loos, a metal colliery structure, which the Tommies had long desired and possessed.

Valuable Work of British Airmen.

The theatre of the fighting was clearly defined by the red flashes of the guns against the lowering sky. Overhead, aeroplanes were tirelessly watching the enemy's movements. Red Cross cars and munitions waggons ceaselessly passed towards the front. The British observation balloon, soaring towards the sky, lit up the evening sun. The only sign of life in the fields and villages was the coal pits belching forth smoke, showing that the miners were toiling underground, heedless of the palpitating events. A large share of the success was due to the British aviators gaining information and bombing German communications southward of Lille. There were twenty-seven fights in the air during the past week, and only once was a British machine worsted.

FRANCE.

The Paris Bulletin

LONDON, September 29.

PARIS.—The Communique says continued progress eastward of Souchez was made last night until Hill 140 the highest of the Vimy Hills was reached and orchards south of it. Three hundred unwounded Prussian Guardsmen were captured here. The struggle continues unabated in Champagne. Fresh bodies of Germans surrendered northward of Maesiges totally a thousand. All were taken yesterday evening in this one sector.

A Million Shells Fired During the Bombardment.

Sir John French's Message to the Troops.

LONDON, September 28.

A batch of wounded arrived in London unexpectedly yesterday evening. Their reception was very quiet, and there were no waiting crowds. All had radiant and hopeful faces. A wounded officer said:—"Under a hurricane of shrapnel the advance started with short sharp rushes. The German trenches were four hundred yards distant. Our fellows went at it with rare spirit, and there was some pretty business with the bayonet and plenty of prisoners crying 'Kamerad' very eager to be captured. That was the most surprising thing of the whole business. Many of them were old men, but there was also lots of young blood. All seemed crushed and exhausted."

A wounded Private said:—"The German second line was thirty yards behind the first. They raised a big disturbance with grenades, and we returned them as fast as we could throw till our arms were tired and we sniped them proper at the end."

It is estimated in Paris that over a million shells were fired by the Allies in the three days' bombardment preceding the attack.

A wounded soldier says:—"The Germans had their first real taste of high explosive bombardment in the week preceding the attack. The ground shook for eight days. We were summoned to stand early on Friday when a confident message from Field-Marshal Sir John French was read to us, saying that he relied on every man to do his utmost in the operations about to begin. It rained the whole day, a heavy downpour drenching us. Clouds hung low, and it was very misty all the time, but our airmen were flying continuously. The way in which the wounded were cleared from the front was most marvellous. Hospital trains were running on behind the other as regularly as a Lord Mayor's procession. The soldier saw a batch of German prisoners, mostly young Prussians many not over nineteen."

French Colonials' Brilliant Dash.

PARIS, September 29.

Accounts of the fighting in Champagne published in

TELEGRAMS.

Paris state that the honour of the first assault was granted to the Colonial corps headed by General Marchand. Their irresistible dash stirred the rain-drenched earth as soil to a foam beneath their feet. Their dash was great that the Colonial cavalry got into the German line, brilliantly led by General Baratier. They really came into action for the first time for months and doubtless suffered heavily, but their activities probably explain the great number of prisoners captured. The attack was the Colonials advanced with such rapidity that, in spite of furious resistance, they reached the enemy's artillery emplacements, where they found guns surrounded by Germans of all arms, who surrendered. General Marchand was dangerously wounded by a shell in the abdomen.

Military Experts on the Battle.

Allies Possess the Initiative.

LONDON, September 28.

PARIS.—The additional details published regarding the Franco-British offensive give good grounds for saying that the action was engaged in favourable conditions, the only adverse circumstance being the excessive weather but for which the immediate gain would have been more considerable. Military critics express the opinion that fighting may be expected at other points where hitherto actions have not been reported. The brilliant initial successes are regarded as a proof that the Allies possess the initiative on the western front and have at their disposal the means of inflicting severe blows on the enemy.

Allies' Confidence Justified.

The "Temps" says that they fully justify the unshakable confidence of the allied nations in the final victory. The long months of inaction have not undermined our moral force and have in no way enfeebled our energy. Our people are fully alive to the realities. It knows that the Austrians and Germans are not exhausted, that the enemy will fight to the end, and that the effort remaining to be accomplished is enormous, but it knows that it must triumph because it is determined to last longer.

Strength of the Captured Line.

LONDON, September 29.

Field Marshal Sir John French, in his bulletin, further says:—"The enemy's captured line was exceptionally strong. It consisted of a double front and included two large works named 'Hohenzollern' and 'Kaiser Wilhelm,' redoubts comprising a network of trenches and bomb-proof shelters several hundred yards in extent. A second line ran just west of Loos. We are now closely engaging the enemy's third line. Our aeroplanes to-day bombed the railway near Bataume, wrecking a train. They also damaged the railway near Achiet-le-Grand."

What the Allies have Gained.

Another View of the Success.

SIMLA, September 29.

The advance made in the past few days by the Anglo-French battle line in Belgium and France is likely to prove of far greater importance than is represented by the actual distance which the enemy has already been pushed back and the heavy losses in men, material and prestige inflicted upon him. Apart from all this the enormous advantage has been secured of enabling a fresh line to be taken up in advance of the contaminated trenches, which must have proved veritable death traps of disease, if it had been necessary to continue to occupy them throughout another winter. As it is, even should no further immediate advance be decided upon, the allied forces have won the ability to select for themselves a line uncontaminated by continual fighting occupation, from which their next advance will be able to start in due time under conditions in every way more favourable than those hitherto in existence. It may be noticed in this connection that the large captures of heavy guns reported show that the advance must at least in parts of the line have been very considerable since the positions of the heavier German artillery were ordinarily ten thousand yards, which equals nearly six miles in rear of their first line of trenches.

German Losses in France.

LONDON, September 29.

PARIS.—The Communique says that the German losses in Artois and Champagne now amount to over one hundred and twenty thousand. The total of prisoners is over 23,000 and seventy nine guns have been captured.

RUSSIA

Desperate Fighting in Dvinsk Region. More Trenches Captured by Russians.

LONDON, September 29.

PETROGRAD.—A communique says:—"The fighting fire has not weakened, the desperation of fighting is undiminished in the Dvinsk region. The enemy is making fierce attacks in the districts of Vileika and Gossan, east of Vilna. On the front of one Russian division alone the enemy rained on Monday ten thousand shells. The enemy also brought up large quantities of shells, the river Pripiet, and on the Galician front there are leading to severe actions, especially in the Dvinsk region. The Russians were again very active, with the bayonet, capturing trenches in the Dvinsk region."

The Russian Cabinet.

LONDON, September 29.

PETROGRAD.—The whole Cabinet today discussed the Imperial budget.

Italian Battleship.

Exploded by a Mine.

LONDON, September 29.

BRINDISI.—A battleship exploded by a mine in harbour. The survivors hitherto numbered eight or nine.

His Excellency the Viceroy asked me to send you the enclosed copy of a letter which has been received by Sir James Roberts from Colonel Hehir I. M. S., who is Assistant Director of Medical Services with the Expeditionary Force in the Persian Gulf. His Excellency has read Colonel Hehir's letter with the greatest pleasure and is sure that you and other gentlemen who assisted you in organising and equipping the B. and A. Hospital will be glad to know how much good and useful work they are doing. The Viceroy has no objection to your giving such publicity of Colonel Hehir's letter as you may think desirable.

TELEGRAMS.

AMARA, LOWER MESOPOTAMIA.
6th August, 1915.

MY. R. ROBERTS.

The Divisional Commander has asked me to send you a line about the Bengal Stationary Hospital which is quartered here. General Townsend inspected it yesterday and complimented Colonel Nott the Officer Commanding on its efficiency and the satisfactory work it is doing. It has been under my personal supervision since it started work and goes in there daily and makes a week-end systematic inspection. There were some difficulties in adapting them so as to fit into our scheme of medical relief on service, but these have been surmounted and work is done in a laudable way. The professional part of the work is of a very high order indeed. I have found all the Medical Officers and their Assistants are willing and eager to do whatever task falls to them and the ambulance bearers carry their share satisfactorily.

Yours very Sincerely,
(Sd.) P. HEHIR, A. D. M. S.

Sir Rabindranath's Health.

CALCUTTA, September 29.
Sir Rabindra Nath Tagore expects to be away from Calcutta during the next cold weather as he is not in good health. He will not therefore be able to lecture at the Calcutta University during the cold weather.

University Extension Lectures.

CALCUTTA, September 29.
The following gentlemen have been invited by the University of Calcutta to take part in the extension lectures during the cold weather in addition to Principal James, Dr. J. C. Bose and Dr. Banerji, Dr. Watts of the Scottish College, Principal Ramendra Sunder Tripathi College, Principal Heramba Chandra Mahapatra or the Vice Principal of the Metropolitan College, as may be arranged, Father Crohan, Principal C. Bose of the Bangabasi College, Mr. Stephen Hamilton, Mr. Brajendra Nath Seal, Mahamahapadhyaya Pandit Chandra Vidyabharan, Principal Archbold of the Calcutta and the Hon'ble Mr. Biss.

A Residential College in Calcutta.
Scheme under Contemplation.

CALCUTTA, September 29.
It is in contemplation to start a large residential college at the Samabha Mansions in the Corporation street. Hon'ble Maharaja Sir Manindra Chunder Nandi of Sambazar and others are organising the College. It will accommodate a thousand day scholars and 700 lodgers and a thousand day scholars are likely to be accommodated and religious instruction in the case of the lodgers will be insisted on. Full development of the arts side will be aimed at and an endowment of Rs. 1,000 a month is expected. The Day Scholars fees will not be less than Rs. 8.

BOMBAY.

Women's War Relief Committee.

BOMBAY, September 29.
The fortnightly report of the Women's Branch of the War Presidency War Relief Fund shows very promising work done. The despatch of cases of "comfort" and clothing to Busra, Muscat, Persian Gulf and East Africa continues and during the last 14 days the total number of cases despatched amounts to 170. This work is much facilitated by the unvarying courtesy of Officers and Staff, of supply and transport and the help extended by various steamship companies.

Rs. 5000 Given to the Fund.

H. Maharaja of Alwar who is now in Bombay has given Rs. 5,000 to the Women's Branch of the War Relief Fund, Bombay.

Jains and Cattle Slaughter.

BOMBAY, September 29.
Both Manecklal and Jambhaji Bhagubhai has paid Rs. 25,000, the heirs of the late Mr. Dalpatbhai Rs. 11,000 and Mr. Ambalal Sarabhai Rs. 10,000 to the fund started by the Jain Sethias of Ahmedabad to prevent cattle from falling into the hands of butchers.

Bombay Famine Committee.

BOMBAY, September 29.
The Government of Bombay, after the last monsoon are in Gujarat, appointed a special Famine Committee who should meet to deal with questions arising in bad agricultural seasons in future years. The Committee held a private meeting to-night, having been called together as a result of the representation made to the Commissioner of the Northern Division of the Agency.

Rain in Distressed Districts.
Relief Measures.

BOMBAY, September 28.
Good rain is reported to have fallen in some parts of Thana, Surat and Broach Districts, whilst Ahmedabad which had not received a cent, also received nearly 100 cents. A few more similar showers will go a great deal in relieving the situation. It has been computed that about Rs. 80,000 will be required at Ahmedabad for relief measures, of which Rs. 30,000 are reported to have been subscribed. At Reli, where officials of Baroda State are already busy making arrangements for relief measures, a few drops of rain fell on the 24th instant and thus revived the hopes of the people.

Sir P. M. Mehta Improving.

BOMBAY, September 29.
Satisfactory reports have been received in Bombay regarding the health of Sir Pherozeshah Mehta. His condition is distinctly improved, though rest is still essential.

The Hyderabad (Sind) Municipality.
Resolved to Resign.

BOMBAY, September 30.
The Hyderabad (Sind) Municipality which was threatened with suppression by Government and then offered as an alternative the imposition of a Municipal Commissioner and a house tax has refused the compromise. A resolution was passed refusing to admit the correctness of the Government's indictment and declining to agree to either of the proposals of Government. Finally the councillors resolved to offer to resign in a body and thus enable the Government to form a new municipality rather than see the Municipality suppressed or compromise their convictions.

The Work of a Ladies
Association in 12 years.

BOMBAY, September 30.
Report of the work of the Gujarati Hindu Stree Mandal from 1903 to 1915 among other subjects states, arranging of lectures by well-known ladies and gentlemen holding of classes for women and the issue of a periodical "Stree Hitopadesha". The number of Members in 1915 is 500. The Mandal did good work during the last famine in Gujarat by collecting a sum of Rs. 20,000. The Mandal has done good work for the amelioration of the Gujarat Hindu Women's condition and efforts have been made to give education to Hindu women in literature, music, sewing and embroidery works.

PUNJAB.

Petition For Mercy Refused.

LAHORE, September 29.
A vernacular paper understands that the petition of the wife of Bhai Paramanand to H. E. the Viceroy for mercy has been rejected.

UNITED PROVINCES.

Industry in India.
A Collector's Views.

ALLAHABAD, September 28.
Under the auspices of the Muir College economic Society Mr. S. Fremantle, C. I. E., I. C. S., Collector of Allahabad, who has made a special study of economic subjects, delivered an interesting lecture to-day on "Some considerations on the efficiency of industry, introducing a work on industrial efficiency by Shadwell." The lecturer compared the industrial qualities of the English, Germans, and the Americans. In connection with India the speaker said that in the matter of national characteristics he was unable to compare India for the reason that in Eastern, Northern and Southern India large industries were almost entirely under the management of Europeans, while of Bombay, where they were mainly controlled by Indians, he had very little knowledge. In Central India they were mostly small concerns belonging to men of little education and hampered by the necessity of borrowing most of their capital at a high rate of interest. So it can hardly be expected to show a very progressive policy, but the expectation was the Central Spinning Mill at Nagpur which, under Parsi control, was a good example of liberal and progressive management. The speaker criticised the Factory Act and advocated shorter hours of labour and made other suggestions for increased efficiency.

CENTRAL PROVINCES

The Reliability of an Approver's Statement
Mr. Norton's Arguments.

NAGPUR, September 30.
An interesting appeal was argued yesterday before Mr. J. Stanyon Additional Judicial Commissioner on behalf of one Amolakchand, a rich banker of Buldana. Rao Bahadur Kelkar, Sessions Judge, West Berar division, convicted Amolak on a charge of abetting the forgery of a bond mainly on the testimony of approver who is an attesting witness and sentenced him to five years rigorous imprisonment. Against this conviction and sentence the present appeal was preferred. Mr. Norton instructed by the Hon'ble Mr. Joshi of Amraoti, who conducted the sessions case, argued for the appellant, the questions argued by the learned Counsel being questions of law such as the sufficiency of an approver's testimony to support conviction as also questions of fact as to the reliability of the approver. The Hon'ble Sir Bipin Bose and Mr. Dillon also appeared for the appellant. The Court was overcrowded. The case is proceeding.

SOUTH INDIA.

Mr. Justice Abdur Rahim.

To Preside Over Moslem Educational Conference.

BOMBAY, September 29.
It is understood that Justice Abdur Rahim of the Madras High Court will preside over the next sessions of the Moslem Education Conference to be held at Poona on the dates already notified. As regards the session of the Moslem League the question will be shortly decided by the Council of that body.

Coonoor Abduction Sensation.

Further Details of the Alleged Offence.

COONOOR, September 29.
In the case against Rungaswamy of alleged wrongful confinement and abduction of a European Girl, application for bail having been refused by the Sessions Judge, Coimbatore, Mr. N. S. Ramaswamy Iyengar, Vakil from Coimbatore, proceeded to Madras to move

the High Court for bail. It is understood that last month a young lady, daughter of a well-known landlord who died recently, made a report to the police that her younger sister was missing from the house, the other inmates of which were her brother and her youngest sister. After considerable search for the girl in question she is said to have been found in the house of a European lady, to which it is alleged she was enticed and found under a cot in her night dress. The European lady's house was searched by the police and detection was made in the presence of the occupant, who at first, it is alleged, declined to give the whereabouts of the missing girl. The girl in question was handed over to her relations. The matter is being still investigated into by the District Superintendent of Police, who has come down from Ootacamund. It is stated that the Hon'ble Mr. Vijayaraghavachariar with Messrs. Gonsalves and Ramaswamy Iyengar will defend the accused in the wrongful confinement case, while Mr. A. S. A. Walker will conduct the prosecution.

MYSORE

Mysore Legislative Council.
Interpellations and Bills.

BANGALORE, September 29.
At a meeting of the Mysore Legislative Council to be held on Saturday, the 2nd October among other business to be transacted there will be the following interpellations. Mr. Chengiah will ask whether the Government would be pleased to consider the question of raising the age limit under infant marriage regulations from eight to ten or fourteen with a view to further minimise the number of child marriages and child widows. Mr. Narasinga Rao will put in a question about the number of arrack shops licensed in Bangalore and Mysore Cities and near the Cauvery Reservoir works, etc., and Mr. Venkata Krishnappa will ask if the Government will be pleased to amend the Criminal Procedure Code and the Evidence Act so as to exclude from record all confessions purporting to have been made by the accused persons, otherwise than under trial. Several Bills which were under consideration will be passed into law and a few others introduced. The Report of the Select Committee on the Lunacy Bill will be taken up and considered.

LATEST TELEGRAMS.

(REUTER)

Two Bulgarian Ministers Resign.

LONDON, September 29.
TOFIA—The Minister of Finance M. Pontcheff and the Minister of Commerce M. Bakaloff have resigned. Both are pro-Germans.

Bulgarian Students Refusal.

Two hundred Bulgarians Students have disobeyed the summons to the Bulgarian colours. They prefer to enlist in the Russian army or work in Russian hospitals.

British Foreign Ministers' Speech.

It is understood that Sir Edward Grey's speech has caused great satisfaction among the Balkan diplomatists in London.

A Very Severe Fighting.

An unofficial Paris estimate places the captures at over 350 Officers and 25,000 men. Tempestuous weather is rendering operations most difficult. The Crown Prince's attack was as furious as any in the war. French parapets melted away under the furious bombardment and then began gushes of liquid fire. But the French stood firm and poured sheets of lead into the advancing Germans. Bloody hand-to-hand fighting followed. The French troops were almost buried in masses of Germans but reserves taking no heed of gas made the enemy waver and eventually the Germans returned to their own trenches. They were prevented from bringing up supports by the French guns.

కలకత్తా కాంగ్రెస్ సమావేశము:— వై కాంగ్రెస్ సమావేశము

నాన్సి కలకత్తా ప్రయోగమునుండి. యుద్ధములను కాంగ్రెస్ మనుషులు ఆ దారుణమును భంగము కలుగజేయు. ఉజ్జయిపు కలకత్తా 11 వలకుల రూపాయిలు అధికముగ వసూలుకాబడెను. కొన్ని కాఫులలో ఖర్చు తగ్గించుటకు 4 లక్షల రూపాయిలు మిగిలినవి. ప్రస్తుతము నిజమైన 36 లక్షలకంటె అధికముగ నున్నది. పురములలో కొన్ని కొన్ని యిండ్లపన్ను అధికము చేయుటకు గతసంవత్సరము ఇండ్లపన్నులనుండి 414,65,000 రూపాయిలు వసూలుయ్యెను. ఈ సంవత్సరము మాన్సి 31 లేదా 32 వలకుల రూపాయిల గృహములనుండి దన్ను పన్ను 484 రూపాయిలకు పెంచెను. ప్రజలు సర్వసాధారణముగ ఆగోష్ఠి వంతులుగ నుండిరి. 1913 సంవత్సరమున వెయ్యింటికి 29 2 మందిచనిపోయిరి. ప్రస్తుతము 28 3 వలకుల నశించిరి. మాన్సి నది పరిసరము ఇదివరకు అతి అనారోగ్యముగ నుండెడిది. ప్రస్తుతము అచట వెయ్యింటికి 20 7 వలకుల ప్రజలు మృతిచేసిరి, కాని పుట్టుకల సంఖ్య తగ్గెను. 1911-న సంవత్సరము వెయ్యింటికి 21-6 వలకు, 1913 సంవత్సరము 20 5 వలకు, ప్రస్తుతమున 19-4 వలకు, జనములు కలవు. పశుపక్షుల మరణము కలదు. నమూనూ కాబడిన ప్రతి 1000 జనములకు మరణములు కలవు.

జూబులు

విశేషములు ప్రకటనలు.

శ్రీమద్భక్త చతుర్విధములు; ము. రా.; క. పా.; మాండ్రి (క); పి. న.; పాల్కొల్లు పురవాసి:-విశేషము లేవనెత్తటము.

తెలుగుల ప్రామాణ్యము:- తెలుగుల వానిని పంపకము.

మ. రా.:- ముత్యముల రేఖలును వానిని యున్నాము, ము. రా.:- అధికారులకు వాని యున్నాము.

I

జువరు దసరాసంఘము-కుప్రేలు.

మొదట 2 నామకములు.

వాస్తవ దసరాసంఘములలో కుప్రేలుల నొక్కటి బహుమాన మివ్వబడునని యిదివరలో ప్రయోగపడియున్నది. కాని మూడు నామకములు (అనగా పెద్దపాడికి 116 అన్న మధ్యకము పాడికి 95 అన్న పాడికి 25 అన్న) యిచ్చటకు సంఘము వారు నిశ్చయించుకొన్నారు. కాన కస్తూరులందరు తమకు తెలిసినవారందరి ప్రోత్సాహవలన పంపుటగాను కోరింపబడుచున్నది. విద్యార్థుల వస్త్రోదహారమున కలలో మున్ను లేవనెత్తవలెను.

వి. నారాయణమూర్తి వాచుంట్లు సెక్రటరీ, దసరాసంఘము.

II

ఆంధ్రమహాసభాధ్యక్షుల.

ఆయాధ్యక్షులు, కాకినాడలో జరుగనున్న ఆంధ్రమహాసభకు తగు ప్రయత్నములు చేయబడుచున్నట్లు విని మనందఱును సంతోషించుచున్నాము. తత్సభకు రావుబాదరు కందుకూరి వీరేశలింగం పంతులుగారిని ఆగ్రహించినట్లుగా సంతోషించుట మన విధానకృత్యమై యున్నది. ఆంధ్రదేశమున కృత్రిమముగా పుడువ పేరుకడన ఆంధ్రభాషాభివృద్ధికి తమ జీవితమంతయు వారపాడి ఆంధ్రభాషాభివృద్ధికి కృషిచేసి తెచ్చివచ్చుచున్నారని అభ్యుదయిగా కోరుకొనుట ఉచితము. భక్త్యును కయి యున్న దని నొక్కొక్కప్పుడు పదనరములేదు. సంఘసంస్కర్తలలో నగ్ర గణ్యులను తత్సంఘ సభలకు అభ్యుదయము ఆయన నీరి ఆంధ్రమహాసభ సభకు అభ్యుదయిగా కోరుకొనుట ఆంధ్రభాషకు కష్టమైయున్నది యని ప్రకటనబడి గా నమ్ముచు నామిత్రులగు ఆంధ్రసోదరులు దీని వారరించి బలపరచు ప్రార్థించుచున్నాము. ఒక ఆంధ్రుడు.

III

బుచ్చిరెడ్డి గొండు ప్రామాణ్యము.

ఆయాధ్యక్షులు, ఇందుకు నూర్చి వి. వెంకటస్వామి నాయుడు గారు ప్రామాణ్యమును బాధించిరి. ఈ ముత్తరమునే కృష్ణ పత్రికాధికారిగారి పంపిణీలను అది సరసముగ నుండెనున కాబోలు వారు వరంచి వారి 18 వ తేదీ పత్రికలో ప్రయోగించుటను కష్టపడుచున్నది తమ పత్రికయందు వారు ప్రాసిన దంతయు పరిమరించిరి. స్వలాభము పోయినందున నాయుడు గారికి ఆ గృహము కలకత్త తప్పదు, గాని, భాషాభిమానులను తిరిగి ప్రోత్సహింపవలసి వారికి పరిచయము మేమియు కలుగలేదు. నేను వానిని నేను నులు తెల్ల సర్వమునకు దూరమని వాని యుదంతమును మాత్రమే వివరించిరి. ఒక వేళ వారి విషయమున నేను వానిని సంగతి సరికాదు ప్రసంగించి ఆంధ్ర మహాసభ చేత మిగిలిన యంతయును గూడ నిజమునకు తెల్లప జేయుటకు కృషిచేసి వానియూడు భక్త్యును కాబోలు.

నేను నగ్ర విచారింపి వానిని లేదని వారి చరిత్ర యంతయు వానినికొనిరి. వారు పెన్సిలెంటుగారికి ఇచ్చిన అభ్యుదయము నేను విచారింపినదే గాని వాకు తెలియని యంతయును నాయుడుగారి అట్టిలో ఉపాహరించి 29.1.14 వ తేదీనకు దక్షిణాంధ్ర కార్యాలయ కలకత్తాకు, అట్టి అభ్యుదయము తెల్లకొనినట్లు భావించు చాలదని ప్రామాణ్యముగాను చెప్పించుచును, అనేక స్కూళ్లలో ప్రామాణ్యము చేసి నేయించి నోటులుకొలను మాత్రమే పరిమించుచున్నందున, నాయుడుగారు 1.7.15 వ తేదీనకు రికార్డు చేయబడినది. మీరు తెలుగు మునుపటి పొందిరి మని వ్రాయుచున్నాను.

నూర్చులు పెన్సిలెంటుగారి అడ్డకేసులుగాలేదు మీరు అట్టి అంగీకారమును పొందిరి మని వారి అట్టిలోనైనను వ్రాసికొనలేదు. ఆ 1914 సంవత్సరములో ఇచ్చుకొనిన అట్టివిషయము వ్రాసికొనగా, ఈ ముఖ్యవిషయము వ్రాయకపోవుటకు కారణము గానరాదు. బహుశః మరిచిరికాబోలు. వారు ఉపాహరించినట్లును ఇతరులకు తెలియుటకు తోచుచున్నది. శ్రీ యంతకృష్ణమూర్తిగారు గారి కనుగొనిరి. ఈవిషయమున నాయుడుగారు వారితో ఏమో చెప్పినట్లు భావించు కలదని చెప్పిరి. వారైనను ఎవ్వరితోను ఈవిషయము చెప్పలేదట. కాబట్టి, ఈవిషయము మొత్తము కలదని నేనెట్లు ఊహించవలెనో తెలియజేస్తున్నది.

రాయల కంపెనీలో అడ్డకేసులకు ఇతరులకు ప్రామాణ్యము నాయుడుగారు అచ్చుత్తించినయంతయు వారికి తెలియదని చెప్పిరి కని పెద్దపాడువారు చెప్పచున్నారు. వారు క్రమముగ సంచరించెడి ముఖ్యులలో నొకరని ఇవటి పెద్దలందరికి అభిప్రాయము గలదు. అట్టి అభిప్రాయమును నాయుడుగారు తమమీ యూహించి వ్రాసినమాత్రముచేత మార్పుకొనవలసి.

ఇంతకును, ఈవిషయమునుగూర్చి నే వ్రాయుటకును ముఖ్యకారణము, ఇరుట వైదికాభిమానము అన్నవని ప్రయోగించుట వలన నే సంభవమైనది. ఆ విషయమును గూర్చి వాని యుటలో వాకు తెలిసినంత వరకు వ్రాసితిని. నేను నయోగినిగాని వైదికదేవతగాను, వివర భాషాభిమానములు పెంపొందకుండునట్లు జేయుట విధానముగాన, అట్టివి లేనియెడ నన్నట్లు వ్రాయుట ప్రయత్నముగాదని తలచి వ్రాసితిని. ఎచ్చటనైన కొంచెము ఆలాపము భిమానములు తలపెట్టిన, వానిని బహువిధమంద నడచుట యుత్తముగాని, ప్రజ్వలించజేయుట భర్మముగాదని తలచితిని.

ఇంకొకయంత మేమనిన నాయుడుగారిచ్చిన యట్టి పెన్సిలెంటుగారు వేసిన అడ్డకేసు, పెన్సిలెంటుగారు వాచిపెట్టిరి వ్రాసియున్నారు. ఆ యట్టి కచ్చిపడినది, రెండుపర్యాయములు పెన్సిలెంటుగారు పెన్సిలెంటులో మాట్లాడిరట. పెద్దపాడువారు సర్కులరులకు తెలిపిందియు జూచిరట. ఆపిటికనున వరస్కారమునిమిత్తము పెన్సిలెంటుగారికి పంపిరి. వారు విచారింపిరికావుననేనట్లు వారి వ్రాతలవలన కలవరుచున్నది.

వైద్యులకును అట్టి నేను విచారింపె వ్రాసినదెన్నియో చదువులే గ్రహించగలరు. నాయుడుగారు ఇచ్చుకొనినట్లు హేళనపడదుల ప్రయోగింపవచ్చును; కాని, అంతమాత్రమున ఎవ్వరికిని నష్టమేమియు కలుగదు.

వె. వెం. సుబ్బారావు.

(ఈ పర్యవసరముతో నావరలసి యున్నాము.- సంపాదకుడు).

IV

కృష్ణాజ్ఞా బోధువారికి ముందునూర్చు గ్రామముల విన్నవము.

ఆయాధ్యక్షులు, మా గ్రామము మాజీమీరు లోనాకాలోగిరి. ఈ గ్రామము యుట్టుపల్లపు భూములచే చుట్టబడి, రోడ్లకు గాని, రైలుమార్గములకు గాని, కాలవమార్గములకు గాని; దాపున లేదు. కాన యీ గ్రామమును వస్త్రాకాలములలో గ్రామముగాని గృహముగాని బహువిధమైనట్లు, లోను గాకలనైన కష్టములకు మితిలేదు. ఈ గ్రామమును భూమి మూడుజేలు జములు గలరు. మీరు ప్రతిపాదన పదునేనుకందల నూర్చుమును రోడ్డుసెన్సులక్రింద చిరకాలమునుండియు కెల్లించుచుండిరి. కెల్లించి యేమి ఫలితము పొందిరి? 1911 వ సంవత్సరమున నొకమట్టిరోడ్డుకు, కంకిపాడు గుడిపాడ జనరల్ రోడ్డుకును సంధించి వెంట్రొంగినందుండి ముందుకును రెండుమైళ్ల నాలుగు ఫర్లగుండు కాండ్ల నేపొంది రెండుమైళ్ల రెండు ఫర్లగుండు మాత్రమే శ్రీబోధువారి కడకు వలన చాలింతయెత్తులేని యొకమట్టిరోడ్డును మాత్రమేపొందితిమి అప్పుడు దిగజేదించి రెండు ఫర్లగుండు గానియవచ్చున మైయున్నది. గానియలలోని యిట్లుంటే దివరకే విన్నవించబడినది. ఈరోడ్డుకు రెండు చిన్నపాటి కాల్యలను దాటవలసి యుండగా శ్రీ బోధువారు ఆ కాల్యలవైసి స్వల్పమైన రాని కట్టలతో నంతెలును నిర్మించిరి. ఆ నంతెలు నిర్మించినకొలది కాలమునకే నంతెలు చెడిపోవుటయు కర్రలు కాల్యలవెంట కొట్టుకొని పోవుటయు సంభవించి ఆ కర్రలను లోకలోపండు వారు తద్దతో పట్టి తెప్పించి వేలంబేయించుకొనిరి. కాని నంతె నలమాటతలపెట్టి, మార్గములకష్టములకు మితిలేదు. బండ్లును

బక్కజంతువులును కూక కొనిపోయెను. ఈమ్రును లే; గ్రామములు తాబాకరలతో నంతెలు నిర్మి.

1914 వ సంవత్సరపు వర్షములవలన రోడ్డు గండ్లుపడియు, రోడ్డు చాలినంతయెత్తు లేకుండు నీరు యెడతెగక కొన్ని దినములు ప్రవహించుటచే వరకు నష్టపడింది. వేసవికాలములలో బండ్లు నడచుట సమాజము. అట్టిసితిలో గతవేసవియందు నడచి మిదియన్న బండ్ల నడకలవలన, కాల్యలలో దిగినదన చేత, డి. పి. డబ్లియు. వారు ఆ నంతెలలో నొకదాని నేయించిరి. కాని డి. పి. డబ్లియు వారు గాని లోకలోపండు గాని ఆ నంతెను తిరిగి నేయించియుండలేదు తిరిగి ఆ నంతె గ్రామమును సంతాపింపజేయ నేయించుకొనలేని ప్రపద డి. పి. డబ్లియు వారు, లోగడకెల్లించిననంతెను వాని నేయించినందులకు ఖర్చులయ్యెననియు ఆఖర్చులు రు. 15-0-0 ఇచ్చివగాని నంతెను నేయించిలేదనియు నిర్వహించిన మొత్తము రు. 15-0-0 అ ఇచ్చుకలసి కచ్చింపి సాక్షు తేలక తిరిగి కొన్ని దినములు కష్టము లకు గురించుచున్నది. ఎట్లెట్లా డి. పి. డబ్లియు వారు కోరిన యా మొత్తము 15-0-0 అకు వారికినాటులు చేసికొని నంతె నిర్మనకు బూతుకొంటిమి. దంతకాష్టములు దొరకని గ్రామమునంతె నిర్మాణమునకు కర్రలు దొరకుటెట్లు? డి. పి. వారి నుగ్రహారణ నాలుగు తాడిచెట్లును పాకృత్యములు. ప్రస్తుతము వాకితోడు మరికొన్ని లను చేర్చి నంతెను పూర్తిచేసితిమి. ఇట్లుచేసిన కాలముండబోదు. ఇప్పుడు దుదియును కురియుచున్న వలన తిరిగి రోడ్డుతయ నష్టపడుటయే గాక నాని కూడ పడినది. వీరిని వెంటనే మరమ్మత్తులు చేయి మరంత నష్టము కలిగి పేరునకు మాత్రము రోడ్డుగా నుచిరకాలము నుండియు ప్రతిపాదన రు. 150 రూపాయల రోడ్డు సెన్సులక్రిందయన్న మేము కొద్దిమా గల యాదిన్న మట్టిరోడ్డుకు శ్రీబోధువారి కృపవలన కయ్య, సౌఖ్యముండటకు నోరుకొన మైతిమిగదా విచారించుచున్నాము.

ఓ కృష్ణాజ్ఞా బోధువారు! కూపసంపాదకములను మాయించు కరుణాత్మకతలవలన తామిదివరకు కదియుండు మట్టిరోడ్డును మరమ్మత్తులు చేయుచుట మూలన దురవస్థతోగొందియు, కొరకడన రోడ్డును నేయించియు రోడ్డునందలి నంతెలను కుగ్రహారణములకు గా జేయించక తమగానుండునట్లు రాతితో గట్టింప బ్రార్థించుచున్నాము.

తుమ్మల కోటయ్య, తుమ్మల వెంకయ్య, పాంరామబ్రహ్మ, నాగులపల్లి వెంకటకృష్ణయ్య, కర్ర బాపంపాలదరు వెంకట్రామయ్య, నాగులపల్లి అంజయ్య, మాకల్ల పున్నయ్య, అన్నవీరుల వెంకయ్య వాని.

రామచంద్రపురం వార్తలు

(స్వకీయ విశేషములకడనుండి)

శ్రీ గణపతి సేవా సాధక సమాజము రామచంద్రపురము సెప్టెంబరు 27:- ఈ సమావారు 24-9-15 తేదీ శ్రీ గణపతి నవరాత్రి సమావేశము సందర్భము; వేదీ సంతక, మాతృకృందనాటకంబుల కొన్ని అంకములను బహుచక్కగ ప్రదర్శించిరి. వీరిలో మంచి నాటక ప్రదర్శనంబులకు క్రొత్త యోగ్యుటికి కడుగు తో పనిచేయుటచే మా పురజనులందరు వీరిని మరకొని టకములు ప్రదర్శించవలసివడిగా కోరుచున్నారని వ్రాతెంతయు సంతోషింపబడుచున్నది.

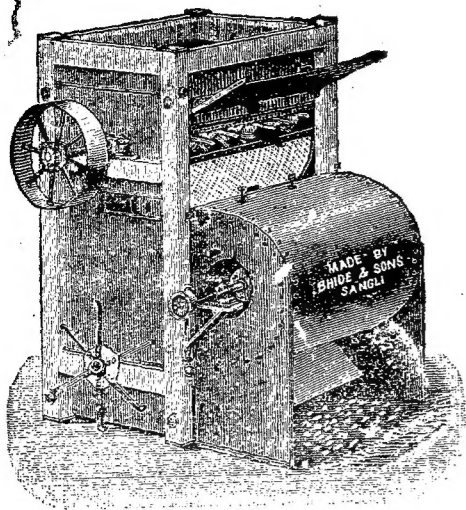
గణపతి సమారాధన.

నిన్నటిదినమున శ్రీ గణపతి సమారాధన మిక్కిలి సుగా జరిగినది. సుమారు నాలుగువందల బ్రాహ్మణ్యము నమునకునచ్చెను. బ్రాహ్మణుల భోజనంబులైన తరువాత లకును, అనాథులకును మిగిలిన పదార్థములు పంచివెట్టబడి

గలు యినప్పైకరగారు.

మ. రా. శ్రీ గొర్రె అప్పలారసయ్యపంతులుగారు గ్రామమునకు స్త్రీమను మాత్రము అతీసుగానచ్చి సుమారు త్సర్వర అయినది. వీరునచ్చితరువాత ఈ స్త్రీమను నే చాలతగినదని వ్రాయుట కెంతయు సంతోషింపబడుచున్నది. దొంగతనమునకును కారకులైన జూదగాండ్ల బండ్లవాండ్రును వీరి నామోచ్చారణ సింహస్వప్నమున్నది. ఈ స్త్రీమనులో ఇప్పుడెక్కడను కూడ బ్రాతకపోవుటచేత నేరములేదని వ్రాయుటకు బహు సంతోషముగానున్నది. వీరిని భగవంతుడు త్వరలో కృపిలోనికి తగలి

White & Sons, Sangli (Bombay)
Manufacturers of Improved
Ground Nut Decorticator or opener

వేరుశనగలను ఒలుచు

నూతనాభివృద్ధి నొందిన యంత్రము

ఈయంత్రము వేరుశనగలను పగుల గొట్టుటకు గాను నిర్మింపబడినది. ఈ పని పప్పును పగులగొట్టుటకుండు తుల్యముగా ఒలుచును బొంబాయి మదరాసు రాజధానులం బి.కె.సి. భాగముల ప్రకృతికరమైనది.

మాయంత్రమును గొనుట మిక్కిలి లాభకరము. విశేషములు తెలుసుకొన గోరిన ఇంగ్లీషు మాత్రమునా ఫోలోవ్ చేయించును.

ప్రైడ్ అందు నన్ను, సాగి, బొంబాయి.

త్రికాలదర్శన అద్దము

మీకు భూతభవిష్యద్గర్త నూనముల నెరుంగ కోరికగలదేని మాకు వ్రాయండి. త్రికాలఫలము లరయ నిది యొక్కటియే మార్గము. ఈ అద్భుత మునకయి యోగ్యతాపత్రికములు మాకు వచ్చి యున్నవి. స్త్రీలు, పురుషులు, బిడ్డలు దీనియందు శమ్మకముగల వారందరు వారి యువావలను, కుమారులను దెలిసికొనగలరు. దూర దేశముల నున్న మీ బంధువుల స్నేహితుల యోగక్షేమములు, యుద్ధసమాచారములు, వర్తకమున లాభ నష్టములు, వస్తువుల ధరలు, పరిత్యాగలితములు, ఉద్యోగము మొదలగు ప్రశ్నలకు మా యద్దము తృప్తికరముగ జవాబు ఇచ్చును.

వేర్వేరు దేశముల నీయ అద్దము	6	0	0
సీమ అద్దము	4	9	0
సామాన్య అద్దము	2	9	0

ఈ త్రికాలము అంగ్లేయభాషలో వ్రాయవలెను.

ఆహాభాయి వాగ్భీజీ ఫటల్,

కరంసాద్. ఆనందమార్గముగా, కైరాజీల్లా

Ashabhai Vagbhijee Patel, Karamsad.

Via Anand Kaira District.

రిజిస్టరు చేసిన బారెల్ మార్కు

సుపీరియరు లీవర్ గడియారము

దీనికి 7 సంవత్సరములు ఈ త్రికాల వాడి పత్రం యివ్వబడును.

ఈ గడియారము చాలా కాలము నడిచేటందుకు సీమలో మాకంపె నికి గాను కెటితరమైన సామాను లలో చేయబడినది. దీనిలో మా కంపెని పేరున్న పీసాయి మార్కు చేయించును. ఈ సుపీరియరు లీవర్ గడియారము మాకద్ద తప్ప యితర కంపెనీలలో దొరకదు. యిది సురక్షిత కాలము మాపు నదియు నిండా సుందరముగను బోకట్టు ఆదర్శపు మార్కుగలదియు.

మా ఎచ్చటను ప్రబలము కావుట కోరకే ఈ గడియారములో మాకంపెని పేరు చేసి తక్కువ ధరకు అమ్మచున్నాము. మునుపటి కాలము 8-0-0.

ఇప్పుటి కాల గొలుసుతో చేసి 11-8-0-0.

విక్టోరియా వాచ్ కంపెని, ఫాకాటపేట, మదరాసు.

నళనంవత్సరాది సంచిక.

నళ సనవత్సరాది సంచికను సనవత్సరాదికి ప్రదు రించుటకై ప్రయత్నములు చేయుటకు చున్నది. దానియందు ప్రచురితము గావలసిన వ్యాసములు చిత్రపటములు సత్వరంబుగఁ జేరవగాని సంచిక సకాలమున వెలువడుట కనకాశిము గాను. భాషాభిమానులు తమ వ్యాసములను త్వరగా బంపి మా యుద్యమమునకు దోడ్పడ ప్రార్థితులు. ఉపయోగమున చిత్రపటములను (చిత్రపటాలి) వారు వాసిని వెంటనే పంపుటకు ప్రార్థితులు.

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము.

7, తంబునెట్టివిగ్గి, మదరాసు.

అనలక్ష్మి ఫౌంటన్ పేనా

ఇప్పుడే తెప్పించబడినది! క్రొత్త ఫౌంటన్ పేనా

ధనలక్ష్మి ఫౌంటన్ పేనా

ఇది మాకై యంగ్లాండు క్రొత్తగా చేయబడినది. ఈ పేనా నుండుకొనుటకు దగిన వెచ్చిమీదను పేనా మీదను మాకంపెని పేరు వ్రాయబడి యున్నది. దీనిని వికాగ్రము, ఉపాధ్యక్షము, కేరీపు మొదలగు వారి అవయోగించుచున్నారు. ఈ పేనాలో 100 బడిన సీరా యే వర్ణమున గాని కలకలములకల కుండును. ఇది "కలకల" పేర్తో చేయబడి, 14 కారట్ల బంగారపు నీట్టు గలిగియుండును. ఈ నీట్టు మునకుండు (బెడియం) ఉండుటచేత నెన్నటికి జెడఁ వ్రాయుటకు నులభమై యుండును. ఒక తూతీ యుపయోగించినచో ముఖం పేనా వాసిని నడయోగింప సమ్యుతింపను. పేనాలో సీరా యేవర్ణమున గాని విరివి మొకటి పేనాలో యుండును. నిట్టుతోడ కేరీ పేనా కాక దీరకల గుర్తు 8-0-0-0

బిరో పా ఖండ యుద్ధ చరిత్రము.

మొదటి భాగము రు. 0-8-0-0 రోస్తేజ సహ రు. 0-10-0-0.

ఇది లేటెలుగున వ్రాయబడి యున్నది. ఇప్పుటి బిరో పా యుద్ధమున నిజకారణము అనుగోచరము ఈ యుద్ధమును జరిపివీరవలయును. జర్మనీ, ఫ్రాన్సు, ఆస్ట్రీయా మొదలగుదేశములు అత్మల్లియు వికరణములు వారికి గల కైరవికాశము, కైరములమున జరిగిన యొక కొన్ని యుద్ధములు వానిఫలితములు అందరు సెలవికరణ సులభమై వివరింపబడి యున్నది. ఇప్పుడు ఈ యుద్ధమునకు తిరుగ్గ సైన్య కాణిము, వారికై వారివారికి జరిగిన ఈ త్రికాల ప్రకృత్యములు, యుద్ధారంభము మొదలగు విషయములు గ. 120 పుటలతో 6 భాగములతో 80 పాకట్లతో పటములతో విలసిల్లుచున్నది. రెండవ భాగమును సిద్ధమగుచున్నది. దోఖాసులంపుడు.

చాన్సలర్ ఫౌంటన్ పేనా.

ఈ పేనాను మాకంపెని యంగ్లాండు వెచ్చిమీదను పేనామీదనుగల ఈ ఫౌంటన్ పేనా యుద్ధము ఇంగ్లాండు సిద్ధమునబడినది. ఈ పేనాను సీరా యే వర్ణమున వ్రాయబడి యున్నది. దీనిని వికాగ్రము, ఉపాధ్యక్షము, కేరీపు మొదలగు వారి అవయోగించుచున్నారు. ఈ పేనాలో 100 బడిన సీరా యే వర్ణమున గాని కలకలములకల కుండును. ఇది "కలకల" పేర్తో చేయబడి, 14 కారట్ల బంగారపు నీట్టు గలిగియుండును. ఈ నీట్టు మునకుండు (బెడియం) ఉండుటచేత నెన్నటికి జెడఁ వ్రాయుటకు నులభమై యుండును. ఒక తూతీ యుపయోగించినచో ముఖం పేనా వాసిని నడయోగింప సమ్యుతింపను. పేనాలో సీరా యేవర్ణమున గాని విరివి మొకటి పేనాలో యుండును. నిట్టుతోడ కేరీ పేనా కాక దీరకల గుర్తు 8-0-0-0

నిట్టుతోడ కేరీ 1-8-0-0; రోస్తేజ సహ 1-8-0-0. రోస్తేజ సహ 1-8-0-0. రోస్తేజ సహ 1-8-0-0.

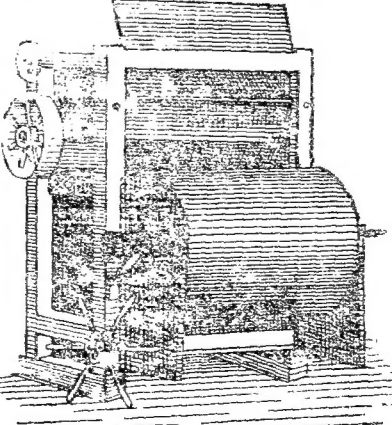
చిరునామా:—ధనలక్ష్మి కంపెని, 6, వెంకటేశ మేష్ట్రీ విగ్గి, సామాకాన్ పేట, మదరాసు.

వేరుశనగలను ఒలుచు యంత్రము

ఇవి ఇంజనీయరులు, యినుప ఓక్కుకంపెనివారివల్ల తయారు

వేరుశనగ కానులను పగులగొట్టి, పప్పు నలగ కుండ తీయుటకుగాను ఈయంత్రము నిర్మింపబడినది.

కావలసిన రకమును తెలియపరచి నట్లును ధరలు తెలియపరచబడును.

సామాను వర్తకులయిన

చేసి నష్టయి చేయబడును.

రో. 1-8-12 గంటలకు ఒక పాకట్లకు

80 మొదలు 100 బట్టలుగాను వ్రాయవలెను.

చేయుటకుగాను మూడు తరగతులను నిర్మించి యున్నది.

చిరునామా:—బీహెచ్ ఫౌండరీ లేక ఓక్కుకంపెని, నెం|| 9, బ్రాడ్వే, మదరాసు

